Ն. 2321

1885 ՄԱՅԻՍ 2—3 ԲԷՆՃՇԷՆՊԻՇ—ՃՈՒՄԱԱ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՔՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ՓԱՐԱ.

Ռուսարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Աթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 խանէտէ տիր: — Կազէթանին ուճուրը խառիճ վէ Թահրիր... Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկճեանա միւրաճաաթ օլունմաճագր կիպի, բէտֆէի մէքթուպլարին տախի անըն նամինա կէօնտէրիլմէ...

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱԴԻՍ

Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին պու կիւն Տէրսաատէյէ վիւրուտի մունթազըր տըր.

—

Մեմալիքը Օսմանիյէտէ պիլճիւմլէ խըրիստիյան բէյիսը բուհանիյէրի Թարաֆընտան վէրիլէն նիքեահ իյննամէլէրինին պունտան պէօյլէ 10 ղրշ.լըգ վարագա սահիհէ իւզէրինէ եազըլմասը Ամիրէ վէ Մէգահիմ Նէզարէթինտէն պիլճիւմլէ Բաթրիգխանէլէրէ իխմար գըլընմըշ օլմաղլա, Բում Բաթրիգխանէսի պունա ճէվապէն եազտըղը Թագրիրտէ, Թիւրքիստան Օրթոտօգսլարընը նիքեահ այինի սըրֆ բուհանի պիր մատտէ օլտըղընտան, հիւքիւմէթին պունա ասլա միւտախէլէ իտէմէյէճէյինի, վէ պունտան պաշգա իշպու եէնի մէրկինին ղայէթ աղըր օլտըղընը, չիւնքի Բաթրիգխանէնին հէր նիքեահ իյննամէսինտէ քէնտի հագգը օլան 10 ղրշ. մէրկիյի պիլէ կիւճիւլիւքլէ թահսիլ իտէպիլէտիկի օլտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր.

—

Թունա մուխթէլիթ գօմիսիօնը եազընտա Թէճէմմիւ իտէճէյինտէն, հիւքիւմէթը Օէնիյէնին տախի քէնտի գօմիսէրինի ինթիխապ իթտիկինի էյվէլքի կիւն եազմըշ իտիք.

Գօմիսիօնը մէզքիւրէտէ Օսմանլը գօմիսէրլիքի վազիֆէսինի տախըմ Գօնսոլյանը էն Գարաթէօտօրը էֆէնտի իֆա իտէճէ... իտի իսէ տէ, պու քէրրէ եէրինէ պիր պաշգա զաթ թային գըլընմըշ տըր. Բիվայէթէ կէօրէ Գարաթէօտօրի էֆէնտի միւհիմ պիր մէմուրիյէթէ թային պույուրուլաճագ իմիշ.

—

Սիսամտան չէհրիմիզէ վիւրուտ իտէն խապէրլէրէ կէօրէ, Սիսամ պէյի Գօսթագի Ադօսիտէս բաշա հազրէթլէրինին տայմա լէհինտէ պուլունան Սիսամ էհալիսի 3—4 ինտէն մատասօր հիւքիւմէթ խարաֆտարը օլմագ իւզրէ մէճլիսը Ումումիյէ ազա ինթիխապ օլընան մէպուսլարըն բաշըր միւշարէկէյհին ազլինէ գարար վէրմէլէրինտէն տօլայը բրօթէսթօ իթմիշ տիր: Մէպուսանը մուամիլէյհիմ մէճլիսը ումումինին եէվմը իճթիմաընտան 4—5 կիւն էվվէլ Թէպտիլը էֆքեար իտիւպ բիզարի էհալիյէ մուղայիր օլարագ պէյին ալէյհինտէ րէյ վէրմիշլէր տիր.

Թաղէ կազէթայը Սիսամ պէյինին Ալ իլիա մանաստըրընտա քեաին եազըղընա չէքիլտիկինտէն պահսըլա, պու հարէքէթի քէնտի ումուրաշնալըղընա եագըշմայաճաղընը, չիւնքի քէնտիսի ճանիպը հիւքիւմէթը Մէ... տէն մանսուպ օլուպ; մէճլիսը ումումինին քէնտիսինի ազլէ սէլահիյէթի պուլմատըղընը, վէ միւշարէկէյհին Պապը Ալի իտէն թայինաթ ալըգ իտինճէյէ գատար ճէզիլէնին իտարէսինէ Նէզարէթ իթմէսի լազըմ կէլէճէկինի պէյան իտիյօր.

Մէճլիսը մէզքիւրըն Սիսամ Մէթրօբօլիտի Գալլիսթրաթի էֆէնտինին տախի ազլինէ գարար վէրտիկի եազըլմըշ իտի.

Իշպու գարար պա թէլէկրաֆ Բում Բաթրիգխանէսինէ թէպլիղ գըլընմըշ տըր.

Մէթրօբօլիտը մուամիլէյհ Սինօտ մէճլիսինէ իշթիրագ իթմէք իւզրէ Բում Բաթրիգի էֆէնտինին տավէթի մուճիպինճէ չէհրիմիզէ կէլիպ 20 կիւնտէն պէրու Տէրսաատէտէ պուլունմագտա տըր.

Գօնթօրիֆօմօլօմին գավլինճէ, Սիսամ մէճլիսը ումումիսի ազալարը միյանընտա եալընըզ 4 մէպուս Մէթրօբօլիտը մուամիլէյհին ալէյհինտէ օլուպ, պունլար Մէթրօբօլիտին տախի ազլինէ գարար վէրիլմէք չարթը իլէ Ադօսիտէս բաշա հազրէթլէրի ալէյհինտէ րէյ վէրմիշլէր, վէ պատէհու Մէթրօբօլիտին ազլի գարարընը իսթիհսալէ տախի իյթէ պու վէճհ իլէ մուվաֆֆագ օլմըշլար իմիշ.

—

Ապրիլին 17ինճի կիւնիւ բրէնս Աւէքսանտր տը Պաթէնպէրկին Պուլկարիսթան բրէնսլիյինէ ինթիխապը տէվրը սէնէվիսի օլմասը հասէպիյլէ Սօֆիատա չէնլիքլէր իճրա օլունմըշ տըր: Սապահլայըն ուլու քիլիսէտէ ցինէթը բուհանիյէ իճրա օլունարագ, պունտա բրէնսը միւշարէկէյհ իլէ վիւքէլասը վէ պէօյիւք մէմուրին վէ բէք չօգ միւթէպէրան հազըր պուլունմուշ տըր: Խիթամը ցինէթտէ պիր սաքէրի րէսմը կէչիտ իճրա օլունուպ, պատէհու գալըպլան հէյէթի Թարաֆընտան բրէնսէ պիր գըյաֆէթ ցէչիտէ Պըլընմըշ տըր.

—

Կէչէնտէ Պուլկարիսթան բրէնսի Թարաֆընտան ՍԷՆԹ Աէէքսանտր նամը իլէ պիր նիշան իհտաս օլունուպ, պազը հիւքիւմտարանա իհտա գըլընտըղը հալտէ, Պուլկարիսթան բրէնսինին նիշան իհտասընա սէլահիյէթի օլմատըղը միւլահազասընա մէպնի գապուլ իտիլմէմիշ օլտուղու կէչէնլէրտէ եազըլմըշ իտի.

ՍՊ—Հ—ըն գավլինճէ, Բումանիա գըրալը իշպու նիշանը թաստիգ իտիւպ, Պուլկարիսթան բրէնսինին սիֆրէտէն Պուքրէշէ ազիմէթինտէ քէնտիսինէ իհտա էյլէտիկի նիշանը մէզքիւրըն պիրինճի րիւթպէսինի ... մէմնունիյէթ ... գապուլ էյլէմիշ տիր.

Թահէ կազէթասը Բումանիա գըրալընըն մէզքիւր նիշանը գապուլ իտիշի պիր էսէրը նէզաքէթ օլտուղընը, եօգսա բրէնսին նիշան իհտաս իթմէյէ սէլահիյէթի օլմայաճաղընը պէյան էյլէյօր.

—

Սօֆիատա ինկիլիզ ժէնէրալ գօնսօլօսընըն խանէսինտէ մուալլիմէլիք իտէն 16 եաշընտա պիր ինկիլիզ գըզը իլէ պիր պէօյէմէնին գըրտա բրզընա թասալլիթ իտէն 5 նէֆէր ճէրրահ մուավինլէրինին մուհաքէմէսի գօնսօլօսըն հազըր օլտըղը հալտէ խաֆիֆէն բուլէթ օլընըպ, մէրգումանտան իքիսի 12. պիրի 7. պիրի 6 սէնէ բրանգաբէնտիյէ վէ հուգուգը մէտէնիյէտէն սուգութէ վէ ցինճիսի հէնուզ աղըլ պալիղ օլմատըղընտան 10 սէնէ մահբուսիյէթը ատիյէ հիւքմ օլընմըշլար տըր.

Մէրգումէ ինկիլիզ գըզը էհէվվ ալըրճա խասթա իմիշ.

—

Լօնտրա գումբանեասընըն Ասուրըվարօրը Եվրօբա բօսթա չանթալարընը համիլէն վարնատան հարէքէթ իտէճէկի եէնիտէն, մաքինասը պօզուլարագ եօլտան գալմըշ օլմաղլա, քէյֆիյէթ թէլէկրաֆլա չէհրիմիզէ իշար օլընըրգտա, գումբանեա Թարաֆընտան վարնայա տիկէր պիր վաբօր կէօնտէրիլմիշ, վէ իշպու վաբօր բօսթա չանթալարընը համիլէն տիւն աղշամ սաաթ 1տէ լիմանըմըզա վիւրուտ իտուպ մէքթուպ վէ կազէթալար պու սայէհ թէվզի իտիլմիշ, եանի մէքթուպ վէ կազէթալարըն թէվզիի իշպու վագայէտան տօլայը 24 սաաթ թէէխխիւր իթմիշ տիր.

—

Մէքթէպը Սուլթանի 6 նճը սընֆ չակիրտանընըն Ֆրանսըզճա լիսան մուալլիմի Մ. Նէօման ալէյհինտէ շիքեայէթ իտէրէք, մուամիլէյհէ եօլ վէրիլմէտիքճէ մէքթէպէ տէվամ իթմէյէճէքլէրինի պիլ պէյան պըրագըպ կիթտիքլէրի եազըլմըշ իտի.

Խապէր ալընտըղընա կէօրէ, իշպու վագա պու քէրրէ խիթամ պուլուպ, չակիրտան տէրսլէրինէ պաշլամըշլար տըր: Մ. Նէօմանըն մուալլիմլիքտէն ազլ իտիլտիկի կէչէն կիւն բիվայէթ օլունմըշ իսէ տէ, պունուն ասլը օլմայըպ, մուամիլէյհ մէմուրիյէթինտէ իպգա գըլընմըշ տըր.

ՍՕՆ ՓՕՍԹԱ

Սօն բօսթա իլէ կէլէն Եվրօբա կազէթալարընտա Անկլօ-Բուս միւշքիլի հագգընտա պէր վէճհը աթի պազը հավատիսաթ կէօրիւլմիւշ տիր.

Պիր Բուս կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, ժէնէրալ Գօմարօֆըն Թաշթը գօմանտասընտա պուլունան ասաքիրին էրքեանը հարպիյէ րէիսի միրալայ Զագրժէվսքի կէչէն հաֆթա զարֆընտա Բէթէրսպուրկա պիլմէվասալէ, ժէնէրալը միւշարէկէյհին բաբօրթօսընը Չարա Թագտիմ իթմէք իւզրէ տէրհալ հաչինա սէբայէնա ազիմէթ իթմիշ տիր.

Մուամիլէյհ միրալայ Զագրժէվսքինին իֆատէսինէ կէօրէ, Բէնճէ հաչիսի Բուսիա Թարաֆընա մէյիլլի իմիշ: Բէգալիք մուամիլէյհին գավլինճէ Աֆղան ասաքիրի ֆէնա պիր սուրէթտէ սիլահլանմըշ օլուպ, լաքին Թօբճուլարը էյի իշ կէօրիւյօրլար իմիշ.

—

Աժանս Բիւթէրէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Աֆղան հուտուտընտա պուլունան ինկիլիզ մէմուրինինտէն օլուպ Լօնտրայա հարէքէթ իտէն Մ. Գօնտի ՍԹէֆէն ալաֆրագ մայիս 5տէ Թիֆլիսէն կէչմիշ տիր.

Տէյլի Նէ—ըն պէյանընա կէօրէ, ժէնէրալ Լիւմսէն տախի յունիս 2տէ Լօնտրայա միւվասալէթ էտէճէք տիր.

—

Բէթէրսպուրկտան եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, հէր նէգատար Անկլօ-Բուս միւշքիլինին սուրէթը սուլհճույանէտէ թէսվիյէսինէ օլան ամալը մէվճուտ իսէ տէ, Գրօնշթատտա թէտարիքեաթը հարպիյէյէ տէվամ օլունուպ, Թօրբիլ վարօրլարը իւզէրինտէ իւֆագ խըրտէթ իթմէքէ իսթէկլի օլան զապըթանը պահրիյէյէ տավէթ օլունմըշ, վէ պու տավէթէ, լիւզումէնտան պիր միսլի զիյատէ զապըթան Թարաֆընտան իճապէթ օլունմըշ տըր.

—

Թէհրանտան Աժանս Հավասա մայիս 8 Թարիխիյլէ պէր վէճհը ատի պիր թէլէկրաֆ չէքիլմիշ օլունմըշ տըր.

«Սարախստան կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, 4 Թօբու օլան պիր Բուս միւֆրէզէսի Բէնճէյի զապթ ու իշղալ իթմիշ իմիշ: Սարիգլէրին Թիւրքմէն գապիլէսի Բուսլար Թարաֆընտան քեամիլէն գազանըլմըշ տըր: Պալա-Միւրղապտա Աֆղան ասաքիրի մաաշ ալմամըշ օլտըղընտան, սըխըլճա էքէյի պօզուլգագ կէօսթէրիյօրլար իմիշ: Ազգապատտան 120 միլ էթէյէ գատար թէլէկրաֆ խաթթը չէքիլմիշ տիր: Բուսլար Ազգապատտա իճրա իթթիքլէրի թէտարիքեաթը հարպիյէյի պու տէֆա ալըրլըթմագա պաշլամըշլար տըր.»

—

Լօնտրատան Թա— կազէթասընա եազըլտըղընա կէօրէ, Հինտ վալիսի Լօրտ Տըֆֆէրինին խաթիֆա իթթիկինէ տաիր չըգան պուլան հավատիս չէհրը մէզքիւրտէ րէտմէն Թէքզիպ օլունմագտա տըր.

—

Լօնտրատան Աժանս Հավասա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, կէչէն ճումա էրթէսի սապահըսը Բէնճէ վագասը հագգընտա Բէթէրսպուրկտան Լօնտրայա միւհիմ թէլէկրաֆլար վիւրուտ իթմիկի կիպի, ինկիլթէրրա խարիճիյէ Նազըրը Լօրտ Կրանվիլ տախի հաքէմ մաամէսինէ տաիր Բուսիա սէֆիրի Մ. տը Սթաալտան պիր թէպլիղնամէ ախզ էյլէմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 13 մայիս

Թէէմինէն բիվայէթ օլունտուղընա կէօրէ, Բուսիա տէվլէթի Բուս վէ Աֆղան հուտուտընա տաիր Լօնտրատա գարարլաշտըրըլան իթիլաֆը գապուլ իթմիշ տիր.

Պէլկրատ 13 մայիս

Հէյէթը վիւքէլա իսթիֆա իթմիշ, իշպու իսթիֆա գապուլ օլունմուշ տըր.

Մ. Կարաշանին եէնի գապինէթօնըն թէշքիլինէ մէմուր օլունմուշ տըր.

Բարիզ 13 մայիս

Բուսիա տէվլէթի Լօնտրատա գարարլաշտըրըլան Բուս վէ Աֆղան հուտուտընը թէքմիլ գապուլ իթմէյօր.

Բուսիա Զիւֆֆիգարը Թէրք իթմէկէ մուվաֆագաթ իթմէքտէ վէ պու սուրէթլէ ֆէնէրը հարպէ պէօյիւք պիր միւսաատէտէ պուլընմագտա տըր, զիրա Զիւֆֆիգար Հէրաթա կիտէն եէշիտի սէտտ ու պէնտ իտէր. ... պունտա մուգապէլէթէն տէվլէթը միւշարէկէյհա Թիւրքմէնլէր իչին միւթէշաատտի մէմալար թալէպ իթմէքտէ տիր.

Լօնտրա 14 մայիս

Մէճլիսը Մէպուսանտա ագատէն Մ. Չարլէն Բուս վէ Աֆղան հուտուտընա տաիր օլան իթիլաֆ հագգընտա հիւքիւմէթին Բուսիատան ճէվապ ալըպ ալմատըղընը սուալ իթտիքտէ, Մ. Կլատսթօն պու պապտէ Բէպալիգ իտէճէք մէվսուգ պիր չէյի պիլմատըղընը, վէ Եարընըր միւզաքէրաթըն պէրտէվամ օլտըղընը պիլտիրիկին ճէվապէն պէյան իթմիշ տիր.

Պէլկրատ 14 մայիս

Գրալըն եավէրը Հարպը գամագամ Ֆրանասովիչ Բօմատա Սըրպիա Թէվքէլատէ էլչիլիկինէ նասպ օլունմուշ տըր.

Միւհէնտիս Գարրի մաատէնինտէն տօլայը իթթալիա իլէ Թէհատտիս իտէն մագալա Թէսվիյէ էտիլմիշ օլմուշ տըր.

Բէ—Բէր

Բէթէրսպուրկ 12 մայիս

Տիվանը հարպ Թարաֆընտան վէրիլէն էվամիրէ Թէվֆիգէն, Գրօնշթատտա Թօբլանըլան էվամիրատը սաքէրիյէ վէ Թրապպիյէ Ազգապատա նագլ օլունաճագ տըր.

Բուս կազէթալարը Բուսիա իլէ ինկիլթէրրա արասընտաքի միւզաքէրաթըն քէսպ իթտիկի սուրէթը միւսալիհանէյի էն զիյատէ Լօրտ Տըֆֆէրինին նասիհաթլարընա աթֆ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, պու հալտէ միւշարէլէյհին իսթիֆասը շայիասը քեամիլէն պիէսաս օլտըղը խաթէրնաթ օլունմագտա տըր.

Հինտիսթան վալիսի վասաթի Ասիատա ինկիլիզ բօլիթիգասը իւզէրինէ պէօյիւք պիր Թէէսիր իճրա իթմէքտէ օլտըղընտան վալիի միւշարէլէյհ իլէ տօզրուտան տօզրույա իճրայի միւնասէպաթ իթմէք իւզրէ Բուսիանըն Գալգ իւթատա խուսուսի պիր բօլիթիգա մէմուրը պուլունտուրմագ նիյէթինտէ օլտուղընա տաիր գուհուր իտէն շայիա պիր չօգ Բուս կազէթալարը Թարաֆընտան Թէէյիտ վէ Թաստիգ օլունմագտա տըր.

Լօնտրա 12 մայիս

Միրալայ Սթոարթ իլէ տիկէր ինկիլիզ զապըթանը Հէրաթըն իսթիհքեամաթ ինշաաթընա տաիր Աֆղան մէմուրինը աւքէրիյէսինէ նասիհաթլար վէրմէք իւզրէ, չէհրը մէզքիւրէ ազիմէթ իթմէքէ գալգըշմըշլար տըր.

Թէհէրան 12 մայիս

Սըր Բէթըր Լըմսէն Մէշհէտէ միւվասալէթ իթմիշ տիր: Մուամիլէյհ յունիս իպթիտասընտա Լօնտրատա պէքլէնմէքտէ տիր.

(ՏԱԽԻԼԻՅԷ հավատիսաթը իչին սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա.)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ԵԷՎՄԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸ

Տիւն Համբարձում եօրթուսը օլուպ, Ս. Փրկիչ խասթախանէսինին եէվմը մախսուսը օլմագ հասէպիյլէ, Բաթրիգ Ամն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի խայրաթխանէյի մէզքիւրէ կիթմէք իւզրէ չարշէնպիհ աղշամը Բաթրիգխանէտ... բալայա բաքիլ օլմաշ ... սատէն վէ արգատան աթլը եասագճըլար վէ մայէթինտէ պէ պաշլարընտա վէզարըը իքի վարդապէտ պուլունտուղը հալտէ Եէտի-Գուլէյէ ազիմէթ իթմիշտիր.

Բաթրիգ Սրբազանըն արգասը սըրա տիկէր իքի տրապա տահա պուլունուպ, պունլարտա Ա. Նուչեան Գարրիէլ, Օրուանձրտեանց Գարեգին վէ Իսթիւնեան Գէորգ վարդապէտլէր վէ Բաթրիգ Սրբազանըն Տիրացու Մարտիրօս նամ Աւագ Սարկաւագը վէ փօքրաւորը բաքիլ օլմըշլար տըր.

Պու ալայ խասթախանէյէ միւվասալէթ իթտիքտէ, Ս. Փրկիչ Որբանոցընըն Գպիրլէրի չալըկլէր կիւինմըշ օլտուգլարը հալտէ, մուսիգաշինաս Թաշճեան Նիկողոս էֆէնտի տէլալէթիյլէ «Հրաչափառ» Շարականընը Թէրէննիւմ իտէրէք, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինի իսթիգպալ իթմիշլէր վէ տօղրուճա քիլիսէյէ կէօթիւրմիւշլէր տիր.

Բաթրիգը միւշարէկէյհ հազրէթլէրի օրատա տուալար օգուտըգտան սօնրա քէնտիսէյ Թախսիս օլունան օտատա պիր ազ իսթիրահաթ իթմիշ, վէ պատէհու սաաթ 10տա աքշամ տուալարը իճրա իտիլմէք իւզրէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի էլպիսէի բուհանիյէսինի կիյինմիշ օլտըղը վէ պիր չօգ ճէմաաթ հազըր պուլունտըղը հալտէ տալ իլէ եէնէ քիլիսէյէ էնտիրիլմիշ տիր.

Տիւն սապահ քիլիսէ տուալարը սաաթ 12տէ պաշլայըպ բայիթախթըն հէմէն հէր սէմթինտէն ազըն ազըն էհալի խայրաթխանէյի մէզքիւրէ կէլմէքտէ պուլունմըշ տըր.

Սաաթ Թամամ 2տէ Գուտատասը Շէրիֆ ալինինին իճրասընա պաշլանըպ, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի պաշընտա չաթալթաճ վէ իւզէրինէ կիյինտիկէն էլպիսէի բուհանիյէ կիյինմիշ վէ կէօյինտէ Փիլոն իլէ Խաչ Նիշանըը Թագըլմըշ օլտըղը վէ քէօմէն գափիլէր վէ պունլարըն արգասը սըրա աղըր չալըկլէր վէ ուպարլար կիյինմիշ 12 վարդապէտ պուլունտըղը հալտէ, քէմալը բըզ ու ցինէթլէ քիլիսէյէ տուխուլ իթմիշ վէ քիլիսէ օ էսնատէ միւթէատտիտ մում վէ գանտիլլէրլէ մինէվվէր պուլունմըշ տըր.

Դերձակեան Արիստակէս, Սափրիչեան Տիմոթէոս վէ Գիմաքսեան Հմայեակ Եպիսկոպոսլար պու սըրատա քիլիսէտէ բուհանիլէրին մէվգիի մախսուսընտա տուրմագտա պուլունմըշլար տըր.

Գուտատասը Շէրիֆտէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի մուէյսիր պիր քարոզ վէրիպ, իշպու Նուիթգընա Աւետարանըն «Ջի եթէ ևս ոչ երթայց' մխիթարիչն ոչ եկեացէ առ ձեզ, ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ» խըթաբէյի պէյիթինի մաւզուատէմէ իթթիխազ էյլէմիշ տիր.

Բաթրիգը միւշարէկէյհ հազրէթլէրի մէզգալէսինին խիթամընտա, Ս. Փրկիչ խասթախանէսինին մուէսսիսի վէ վէլինիմէթի օլան մէրհում Պէզճեան Ցարութիւն (Գազազ) ամիրա իչիւն տուավալէր իթթիքտէն սօնրա, Ցատեան վէ Պալեան խանէտանլարը իլէ տիկէր էյիլիքտարան վէ համիյէթքեարան վէ չիմտիքի զալրէթքէշ Հոգաբարձութիւն ազալարը իչիւն իճրայի թէմէննիյաթտա պուլընմըշ, վէ էն նիհայէթ էհալի հագգընտա տախի տուալէր օգումըշ տըր.

Գուտատասը Շէրիֆ խիթամ պուլտուգտան սօնրա, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի սըրա իլէ հէր պիր փալէկեան վէ խասթէկեանը զիյարէթ իտէրէք անլէրի սուրէթը բուհանիյէտէ Թէսէլլի իթմիշ, վէ պատէհու իխթիյարլարը վէ մէճնունլարը զիյարէթ իտէրէք անլէրէ տախի տուալար օգումըշ վէ էնէ այնը իլէ վէհարանա չըգըպ իսթիրահաթ իթմիշ տիր.

Պու էսնատէ պիլճիւմլէ րէհապին իլէ միւթէպէր Հոգաբարձ—ազաղընտան կիւլպէնկեան Սէրօվբէ, Ցակովբեան Միքայէլ, Կիւմիւշկէրտան Ռուբէն, Կիրօտաղեան Աւետիս էֆէնտիլէրլէ տիկէր պազը զէվաթ Բաթրիգ Սրբազանըն էլինի բուս իթմիշլէր տիր.

Պատէհու Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի պէօյիւք սալօնտա միւքէմմէլ սուրէթտէ գուրուլմըշ օլան սուֆրայա տավէթ օլընըպ, Եպիսկոպոսլար, վարդապետլէր վէ քահանալար տախի մէզքիւր սուֆրայա գուուտ իթմիշլէր տիր.

Էսնաի Թաամտա էն էվվէլ Կիւմիւշկէրտան էֆ. Բաթրիգ Ամէն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի իչիւն իտարէի ագտահ Թէքլիֆ իտուպ, իշպու Թէքլիֆ հուզզար Թարաֆընտան քէմալը շէվգ ու մէսէրրէթլէ վէ եաշասըն սէտալէրիյլէ գապուլ օլունմըշ տըր.

Պատէհու Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի Հոգաբարձութիւն հէյէթը միւթէպէրէսինին սայ ու իգտամաթը ճանսիբարանէսինի մէտհ ու սէնա իտէրէք, հէյէթը մուամիլէյհա իչիւն իտարէի ագտահ Թէքլիֆինտէ պուլուն...տան սօնրա, վէլինիմէթը պիմիննէթիմիզ Բատիշահը մէրահիմըկիթինահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին Թէզայիւտը էօմր ու իգպալը Շէհրիարիլէրի իչիւն տախի իճրաի Թէմէննիյաթըլա իտարէի ագտահ Թէքլիֆ իթմիշ, վէ պու Թէքլիֆ պիլճիւմլէ հուզզար Թարաֆընտան շէտիտ ալգըշ վէ էլլէրմալարլա գապուլ օլունմըշ տըր.

Պու միւթէտէգգիպէն Հայէնէին սաէնդի Մէլիքեան Մկրտիչ էֆ. Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինտէն միւսաատէ ալըրագ, Պէզճեան Ցարութիւն Ամիրանըն գէօքըը ճէվմիլի իչիւն պատէ նուշ օլունմասընը Թէքլիֆ իթմիշ վէ պու միւնասէպէթլէ պիր մէզգալէյի նէֆիսէ իւրատ էյլէմիշ տիր.

Իշպու Թէքլիֆ տախի քէմալը իւթիֆագլա գապուլ օլունմըշ տըր.

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի Թաամտան պիր սաաթ սօնրա րէհապին իլէ պէրապէր մէգթէպէ կիտէք, օրայա Թէգարրուպ իթթիքտէ, չակիրտան Թաշճեան էֆէնտի մախսուսէն Բաթրիգ Սրբազան իչիւն Թանզիմ իթմիշ օլտըղը Նաշէյի Թէրէննիւմ իթմիշ օլտուգլարը կիպի, միւսիգա չակիրտանընտան Թանիէլեան Գ. Լեւոն տախի մուէյսիր պիր Նուիթգ սէօյլէմիշ տիր.

Պատէհու չակիրտանը մուամիլէյհիմ լիսանը Թիւրքի իւզրէ զաթը հազրէթը Շէհրիյարի իչիւն մախսուսէն Թանզիմ իտիլմիշ օլան պիր նազմէի խօշնէվայը Թէղաննի էյլէմիշլէր տիր.

Պունըն խիթամընտա Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի գըյամէն, չակիրտանա պազը մէգալաթը Թէշվիգիյէ իրատ ու խըթապ իթմիշ վէ միլլէթին վէլինիմէթլէրինին զիքրը իլէ Բատիշահըմըզ Սուլթան Աբտիւլ Համիտ Խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի իչիւն տուավալէր օգումաղլա օլմագլա, էհալի էէգշէքեան օլարագ «Բատիշահըմ չօգ եաշա» սատալարը վաճիպ իւլ էտասընը պիւլէնտը ավազ իլէ իյֆա վէ Թէքրար էյլէմիշ տիր.

Պատէհու Բաթրիգ Սրբազան խայրաթխանէ դըրզըգօնտաքի պաղչէյի պիլ զիյարէ, պիր ազ կէզինտիքտէն սօնրա, չայըր չիմէնլէ միւզէյյէն եիւքսէք պիր սէթտ իւզէրինտէ հազըրլանմըշ օլան մէվգիի մախսուսընտա գուուտ վէ իսթիրահաթ իթմիշ տիր.

Պու էսնատէ շուրուպ վէ սաիրէ իքրամ օլունուպ, պիր ազ միւտտէթ սօնրա Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի մուխաթաբ պիր մէգալէ իլէ զիյնէթէ խիթամ վէրմիշ վէ օրատան միւֆարէգաթ իտէրէք, սաաթ 9 տա տիկէր պիլճիւմլէ րէհապին իլէ արապալարա բաքիլ օլմուշ վէ Սամաթիատան էսնաի միւրուրընտէ Ս. Գէորգ քիլիսէսինի զիյարէթ էյլէտիքտէն սօնրա Բաթրիգխանէյէ ավտէթ էյլէմիշ տիր.

[illegible] ՆԱՊՕԼԷՕՆԸՆ [illegible]

[illegible] ու նէշր օլունան [illegible] ինկիլիզ կազէթէսի [illegible] պազը տիգ-[illegible] մալումաթլարը [illegible]միշ տիր։

[illegible]տըլ քի մալիւմ տիր Պիրինճի Նափօլէօն Պօնաբարթ վաթէրլօ-տա մաղլուպ օլտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտիսինի ինկիլիզլէրէ թէսլիմ իթտի, վէ սիւրկիւն մա-գամընտա Սէնթ Էլէն ատասընա կէօթիւրիւլիւպ, էօլէնէ տէկին օրատա գալտը։

Միւշարէլէյհ հազրէթլէրինէ մախսուս հէքիմ Թայեին օլունմուշ օլան Տօգթօր Պարի, 1817 սէնէսի մայիս այընտա իմբէրաթօր իլէ պիր միւքալէմէտէ պուլունմուշ-ունտա, միւշարէլէյհ հազրէթլէրի, Ինկիլթէրրա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրինին իլէրուտէ վագը օլաճագ միւնասէպաթլարը իւզէրինէ քէշֆիյէրէ կիրիշիպ, «պիր կիւն կէլէճէք տիր քի» տէտի, «Ռուսիա տէվլէթի եա Հինտիսթանը չըղնաեաճագ, եա եօգսա, Եվրօբանըն իւզէրինէ տիւշէճէք տիր։»

Տօգթօր Պարի ինկիլիզ իտի. իմտի իմբէրաթօր հազրէթլէրի Ինկիլթէրրայա խիթապէն սէօյլէտօր կիպի, տօգթօրը միւխաթապէն չու սուրէթտէ պէյանը հալ իյլէտի։

«Ռուսիա իմբէրաթօրու Բալօ հազրէթլէրի, սիզէ գարշը Հինտէթլէնմիշ օլտուղունտա, Հինտիսթանը չըղնամագ իչիւն պէնտէն պիր բլան իսթէտի։ Պէն տախի թէֆէրրուաթը իլէ թէքմիլ թայիմաթ պիրիւքտէ օլարագ քէնտիսինէ պիր բլան կէօնտէրտիմ։»

Պուրաճըգտա իմբէրաթօր Նաբօլէօն հազրէթլէրի պիր խարիթա իւզէրինտէ, Ռուսիա օրտուսունուն հանկի նօգթալարտան հարէքէթ իյլէմէսի վէ հանկի եօլլարտան կէչմէսի միւնասիպ օլաճագընը տօգթօրա կէօսթէրիպ, քէնտի սէօզիւնէ չու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի։

«Ռուսիանըն Հինտիսթանա կիրմէք իւզրէ եօլա չըգաճագը մահէլլ, Պահրը Հազէզ (Կասպից ծով) լիմանլարընտան պիրիսի օլմալը տըր։

«Ռուսիա տէվլէթի եա զէվալ պուլաճագ եա եօգսա պէօյիւյէճէք տիր. ֆագաթ Թայիֆի ինթիզամլէրէ պագըլարագ, պէօյիւմէսի լազըմ կէլէճէք տիր։

«Իհթիմալ'ը եօղէ կէօսթէրիեօր քի, Ռուսիա, Հինտիսթանը զապթ իյլէմէյէ մէճպուր օլաճագ։

«Գարշը գօնուլմասը գապիլ օլամաեան հալլէր, քէնտիսինի օլ թարաֆա տօղրու սէվգ իտէճէքլէր տիր։

«Ռուսիանըն Հինտիսթանը զապթ իյլէմէէ պաշգա սէպէպլէրի պուլունմասը տախի, Գազագլարա վէ Գալմուգլարա պիր խազմա ուճու կէօսթէրմէք վէ անլէրէ պիր մէշղուլիյէթ գաբուլու ամագ, վէ նէֆսի Ռուսիատա պիր խիթիլալ զուհուրա կէլմէսինին էօնիւնի ալմագ իչիւն, Հինտիսթանա տօղրու պիր թէճրիպէ իյլէյէճէյի չարէսիզ տիր։»

Ինկիլիզ տօգթօր իմբէրաթօրուն մէզքիւր էֆքեարընա գարշը իթիրազտա պուլունուպ, Ռուսիա իլէ Հինտիսթան արա եէրինտէքի պէօյիւք մէսաֆէյի, վէ Ռուսիանըն եօլէ պիր պէօյիւք թէշէպպիւսէ իգթիզա իտէն բարայա մալիք պուլունմատըղընը պէյան իյլէտի, մահզուս իմբէրաթօր Նաբօլէօն պու իթիրազլարա գարշը տախի չու ճէվապը վէրտի. «Ուզագլըգ պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ էյէվագիտամ նագլիյէսի տէվէլէր իլէ իճրա օլունապիլիր. Գազագլարըն տախի, քէնտիլէրինէ լազըմ օլաճագ միգտարը քաֆի եէյէճէքլէրինի քէնտի քէնտիլէրինէ վէ կիթթիքլէրի եէրլէրտէ էօթէտէն պէրուտէն պուլուպ թէտարիք իտէճէքլէրինէ էմնիյէթ օլունապիլիր։

«Պարըշա կէլինճէ, Ռուսիա տէվլէթի Հինտիսթանա վասըլ օլտուղունտա պուլապիլիր։

«Եալընըզ պիրգաչ զէնկին Հինտ շէհիրլէրինին եաղմայա վէրիլէճէյի վատ օլունտուղունտա, պու չէյ Ռուսիանըն զիյրի թէպաիյէթինտէ պուլունան սիւրիւ սիւրիւ պարպարլարը քէնտի սանճաղը ալթընա ճէլպ իթմէյէ քաֆի օլապիլիր։»

Նաբօլէօն Պօնաբարթ, քէնտի քէշֆիյաթլարընտա պիր ազ տահա իլէրուլէրէ կիտէրէք, Ռուսիանըն նէ զաման Շարգըն պէօյիւք գըսմընը վէ թէքմիլ Եունան մէմալիքինի զապթ իտէճէյինի տէ պէյան վէ չու սուրէթլէ խիւքմի մէզգուր իյլէտի։

«Ռուսիա տէվլէթի թէքմիլ Շարգա սահիպ օլուպ, պէօյիւք պիր պահրիյէ տէվլէթի օլաճագ։

«Պիր քէրրէ Ռուսիա տէվլէթի եօլէ պիր ազիմ մէգտրա [illegible] օլտուղունտա, զօր իլէ Ինկիլթէրրայը մուհարէպէյէ չէքէճէք, 70.000 ալէտա ասաքիր վէ 100.000 նէֆէր Գազագլար խաբտա սայիր նիմ խապանիլէր իլէ Հինտիսթան իւզէրինէ եիւրիւյէճէք, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի, Հինտիսթանը զայի իտէճէք տիր։

«Պէն Ռուսիա տէվլէթինին գուվվէթի թէճավիւզիյէսինտէն նէլէր հուսուլէ կէլէճէյինի էվվէլինտէն քէշֆ իտէրէք, իչին էօնիւնի ալմագ իչիւն չօգ ճանը իթտիմ. վէ պու մագսատա Նայիլ օլմագ իւզրէ Լէհիսթան գըրալլըղընը եէնիտէն իպգա իյլէմէ իսթէտիմ իսէ տէ, Ինկիլթէրրա գապինէթօսընըն գայիֆ եիւրէքլի ազալարը պու իշին պաշա չըգմասընա էնկէլ օլտուլար։

«Շիմտի հալաթտա պուլունան տիբլօմաթլար էյի տիյնէսինլէր. Ինկիլթէրրա միւքէլլէֆ ազալարը, քէնտի բօլիթիգալարը իլէ, քէնտի մէմալիքլէրինի պէօյիւտէճէք եէրտէ, Ռուսիայը պէօյիւթմիւշլէր տիր։»

* * *

ՀԷՐԱԹՏԱ ԷՄՐԻ ԻՀԹԻՆԱԹ ԼԻՒԶՈՒՄԸ

(Թայմզտան խիւլասա)

Եէնիտէն չըգըլաճագ Աֆղանիսթան խաթթը հուտուտը, Հէրաթ իւզէրինէ եիւրիւմէմէսի իչիւն Ռուսիա տէվլէթինի էօլէ պիր սըզը պաղ ալթընա ալմալը տըքի, էօլէ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտա, աչըքճա ուսրէթտէ մուհարէպէյէ սէպէպիյէթ վէրմիշ ատտ օլունմալը տըր։

Աֆղանիսթան էմիրի իլէ օլան գարարլաշմըշ տախի պիր էյիճէ կէօզտէն կէչիրիլմէլի տիրլէր։

Վագա էմիրը միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին սատագաթը իւզէրինէ չիւբհէ իթմէյէ պիր սէպէպ միգ եօգ տըր։

Ֆագաթ քէնտի մէմալիքինի Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ պիր մէյտանը մուհարէպէ հալինէ վազ իյլէմէքտէն գաչընաճագ սէպէպլէրի պուլունտուղընը պիլիրիզ։

Հէրաթ, Աֆղանիսթան էմիրինին մալի տիր. ֆագաթ չէհրը մէզգուրըն էմնիյէթի պիր հալտէ պուլունտուրուլմասընտա, պիզիմ տախի էմիր հազրէթլէրի գատար մէնֆաաթըմըզ պուլունմագտա տըր։

Էմիրը միւշարէլէյհ հազրէթլէրի Հէրաթ չէհրինի պիրտէն պիրէ զաֆիյէթէ կէլմէք թէհլիքէսինտէն էմին գըլմագ իչիւն, անը տէրուէնինտէ քիւլլիյէթլի մուհաֆըզ ասաքիրի սագլայարագ լըզըմ կէլէն ինթիզամ թէշափիրլէրինի էյի ալմայա մէճպուր տըր. վէ էկէր չէհրը մէզգուրտա ինկիլիզ մուավին ասաքիրի տախի պուլունմասընա իթիրազ իտէճէկ օլուր իսէ, հէր նէ տախի օյսա, օրատա պիր մըղտար Ինկիլիզ զապթանը պուլունմասընը բէտա իտէմէզ։

Էկէր սուլհ, էմնի մուվաֆագաթ պիր սուլհ օլաճագ իսէ, պու սուլհ հէր նէ չարթլար իլէ տախի թէմին օլունսա, պիր ազ վագըթ զագանըլմըշ օլաճաղընտան, պու վագթի պօշա սարֆ իյլէմէք տիվանէլիք օլաճագ տըր։

Զաթէն գազանըլաճագ վագըթըն տախի բէք ազ պիր չէյ օլաճաղընտան գօրգմագտայըզ։

* * *

(Մօրնինկ Բօսթտան խիւլասա)

Մուհարէպէ վագթինտէ հէր աճնէպիլէր պօզուլուր։

Աֆղանիսթան հուտուտը Թույին օլունտըգտան սօնրա տախի Ռուսիա տէվլէթի, պէյնիլմիլէլ հիչ պիր աճնէպիլէ ազտ օլունմամըշ տըր քի Հէրաթը զապթ իյլէմէյէ սէրպէսթ օլաճագ. վէ օնտան տախի Գանտահար չէհրի իւզէրինէ եիւրիւյէճէք տիր։

Էրպապը ասքէրիյէտէն պուլունանլարըն քեաֆֆէսի տախի իգրար իթմէքտէ տիրլէր քի, Ռուսիա տէվլէթինին Հէրաթ ճիվարընտա պուլունմասը օլմալը, Հինտիսթան իմբէրաթօրլուղունա գարշը տայիմա հազըր պիր թէհլիքէ օլուպ, տայիմա էմնիյէթսիզլիք գօրգուսունտան պաշգա, էօլէ ամէլիյաթը թէտաֆիիյէ իճրաաթընը տախի մէճպուր օլաճագլար տըր, Հինտիսթանըն իտարէսի խազինէսի իւզէրինէ չօգ աղըր պասաճագ տըր։

Ֆագաթ պիզիմ «պու կիւնքինի եէյէլիմ տէ եարընքինի տիւշիւնմէյէլիմ» բօլիթիգասընա խըտմէթ իտէն վիւքէլա ազալարը մըրհալը իսթիգպալ իչիւն, վէ հաթթա անճագ պիր գաչ այ քէչէճէք օլան հալի իսթիգպալ իչին տէ քէնտի րահաթլարընը պօզմամագտա տըրլար։

Վիւքէլամըզ, հէր չէյի ֆէտա իտէճէքլէր, վէ հաթթա Հինտիսթան էհալիսինին էմնիյէթինի վէ իթթիֆագլարընը տախի ֆէտա իտէճէքլէր տիր, չիւնքի, սօն պահարտա իճրա օլունաճագ ումումի ինթիխապաթտա թէկրին մէվգիյի իթթիխարտա գալմագ աըզուսունտա պուլունմագտա տըրլար։

ՄՐՐԻԿ ԵՒ ԿԱՑՈՒԱԿ
ՍՈՒՐԲ ԹՈՎՄԱՍ ԿՂԶԻՈՅՆ ՄԷՋ

(Զուըլէնդեան կեանքէ նկարագրութիւն [illegible])

Բ.

Երեսուն տարի անցած էր, և ժողովրդեան մէջ 1837ի պատուհասին յիշատակն կը մոռցուէր, երբ 1867ին սարսափելի մրրիկ մը կղզւոյն վրայ յարձակեցաւ և 11 ժամ շարունակ փչեց։ Ամենաբուռն կերպիւ տեղի ունեցաւ այս մրրիկն հորիզոնին հակառակ կէտերէն պտուտաձեւ փչելով, այնպէս որ՝ ինչ որ առաջին մի պտուտաձեւ հովի հոսանք խախտած էր, երկրորդ մի զայն ար մատախիլ կ՚ընէր։ Այս մրրիկն 1837ի մրրիկէն կարելի է ըսել ուժգին էր. սակայն այսու ամենայնիւ անկէ աւելի պատուհասաբեր եղաւ, որովհետեւ քաղաքն աւելի բնակիչ ունենալով բազմաթիւ կարեւոր հիմնարկութիւններ կը բովանդակէր և թէ նաւահանգստին մէջ 1837ին գտնուած նաւերէն շատ աւելի մեծ նաւեր կային։ 1837ին դեռ շոգենաւք Ս. Թովմաս կղզին չէին երթեւեկեր։ 1867ին մրրիկն ծովափին վրայ 16 մեծ շոգենաւներ, ինչպէս նաեւ շատ մ՚ուրիշ նաւեր ձգեց։

Իրենց բնական եղող աշխուժութեամբն, կղզւոյն բնակիչք, սկսան նորոգել կամ նորէն շինել ինչ որ մրրիկէն փճացած ու կործանած էր, և թէ քիչ մը ետքն կղզւոյն բնակիչք իրենց գեղեցիկ նաւահանգստին մէջ համայն ազգաց դրօշակաց ծածանիլն տեսան։ Ցուցափական եղածին պէս մեծ ու փոքր առագաստանաւեր նաւահանգստին մէջ կը մտնէին ու կելլէին։ Եւրոպիոյ ու Միացեալ Նահանգաց գեղեցիկ շոգենաւներն իրենց շոգեաց կիզիչ ցայտերն երկինք կարձակէին և օրուան որ և իցէ ժամուն մէջն երթալու ու գալու ժամանակին պատրաստուելուց ետքն անօթն գրքաքն կողջունէր։ Ի տես այս երեւոյթին ժողովուրդն երբեմն երբեմն դեռ նոր տեղի ունեցող պատուհասն կը մոռնար, երբ 18 Նոյեմբերին մրրկէն 20 օր վերջը կղզին երկրաշարժի ամենաուժգին հարուածով մը սասանեցաւ, և որուն նմանն մինչեւ այն ժամանակ ըզգացուած չէր։

Իրիկուան ժամ երեքն էր, մեծ գործոց ատենն։ Քաղաքն օտարական վաճառականներով լի էր։ Ասոնցմէ ոմանք մերձակայ գտնուող կուատալուբ, Սէն Մարթէն, Սէն Քրուա, Բորթօ-Րիկօ և Հայիթի կղզիներէն եկած էին. ոմանք ալ աւելի հեռուէն՝ Ճամայքայէն, Գուպա կղզիէն, Նոր Կրենատի և Վենեզուէլայի նաւահանգիստներէն կուգային։ Ասոնք հոս վաճառականութեան հնոցին մէջ իրարու կը հանդիպէին և այս միջոցիս խումբ խումբ մէկ խանութէ միւսն կերթային, թայլ կերպիւ մեծերանոցներն այցելելով և պարանքքններով նաւահանգստին մէջ. աչքին առջին չափ լոյծ տարրն հանդարտ և լուրկ արեգական ճառագայթից ներքեւ կը պլպլար։ Երկնակամարըն այլ փայլուն և Թափանցիկ կապոյտովն կը ցոլար որ միայն Անդիլեանց երկնից տակ կը նշմարուի։ Ջրերուն մէջ, յերանց գագաթներուն վրայ ամենայն ինչ հանդարտ էր, և կարծես թէ մեծ ծառերն անշարժ կ՚սպասէին որ զեփիւռն ըստ սովորութեան նոյն պահուն հասնի, և իրենց տերեւներն շօշափելով անոնց թագաձեւ գագաթունքն գրկէ։

Նոյն պահուն ձայն մը լսելի կըլլայ տարօրինակ, Թափանցիկ, անծանօթ. կարծես թէ պատառիչ աղաղակ մի է, երկայն, աղեկտուր որ ի ծոց երկրի տեղի կ՚ունենայ։ Հետ այս ձայնի կղզին կը դողայ և երկիւղն բոլոր սրտերն կը պաշարէ։

Երբ ստորերկրեայ ձայնն հեծեծալէ դադրեցաւ, ահարկու լռութիւն մը տիրեց, յորում անսանի բոլոր բնութեան առասունք վերջին աստիճանի ահաբեկեալ իբարու քով կուգային կը շարուէին և թռչունք ծառերու վրայ ժողվուելով աղեկտուր ձայներ կը հանէին։ Յետոյ խուլ բզզում մը լսուեցաւ նման մեղուաց խմբի մը ձայնին և երկիրը ուժգինս շարժեցաւ։

Կղզւոյն համայն բնակիչք տներնէն դուրս դիմեցին և դէպի ծովեզրն բլրոց վրայ ապաւինեցան, ուսկից գիւղն հասնիլ կուզէին, բայց այս փախստեան ժամանակն բազմաթիւ տարւոց մարդիկ ու տղայք հոս ու հոն ինկող պատերուն ներքեւ մեռելով իրենց կեանքըն կորուսին։ Ցամաքն հողակաձեւ կը շարժէր, կարծես թէ լոյծ մարմին մը դարձած ըլլար։ Ըլլուկրզբան ցնցմունք այնքան բազմաթիւ և իրարու այնպէս մօտանց կը յաջորդէին որ զանոնք անջատող միջոցն չէր կրնար որոշուիլ, յետոյ բաւական երկայն դադար մը տեղի ունեցաւ՝ և արդէն ստորերկրեայ խառնակութեան փախճանն հասած կը համարէին, երբ երեք ուժգին ու ահարկու ցնցմունք կղզին մինչեւ իր ամենախորին խարսխացը վրայ դողացուցին։

Ժողովրդեան խոյս տուած տեղերէն չարագուշակ աղմուկ մը լսուեցաւ և վայվայակի ամպ մը տեսնուեցաւ որ մահուան քօղի մը պէս քաղաքին վրայ կը տարածուէր։ Հրանիթեայ քարէ շինուած տներն էին, որք առաջին դողացմանց դէմ դնելէն ետեւ այժմ կը կործանէին, և իրենց աւերակաց տակ առնուած անզգամ ձայնոյն և իրենց փլատակաց մոխրներովն կը յերցնէին։ Այս միջոցիս ժողովրդեան ծոցէն մեծ աղաղակ մը լսուեցաւ, որ ծնկան վրայ եկած Աստուածային ողորմութիւնն կը հայցէր, և որ ծովեզերաց և այն բարձրութեանց վրայ հաւաքուած ահարկու տեսարանին ականատես կը լինէր։ Բայց քաղաքին մէջ տկարներն ու անկարողներն ձգած էին, սիրեցեալ եակաց խումբ մը, զորս իրենց հետ քաշկռտելով չէին կրցած տանիլ։ Զայս մտաբերելով իրենց վրայի թմրութիւնն վանեցին և արդէն

---

(69)

ԳՐՋԸԼ ՍԻՀՐՊԱԶ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆԹՕՆ ԱԼԻՔ

—Նէ՞ զէման։

—Նէ զէման քի Լազարը իսթինթագ վէ քիմին հիսապընա հայտուտլարա ագչէ վէրմիշ օլտուղընը սիւվալ իթմէք զահմէթինի տէրէօհտէ իթմէյէ գարար վէրիրսէնիզ, պէն տէ օ վագըթ նէթիճէյի Փիէրիմի պէյան իտէրիմ։

—Պիրազ աչըգ սէօյլէյէլիմ. չիմտի պէն սանա ճէվապ օլարագ սէօյլէմիշ օլսամ քի, «պունլարը եարատըրան պէն իմ» տէյսէ, նէ՞ տէյէճէքսին։

—Մատամ տը Շավինէյէ տէյի կիպի աչըգ վէ միւպթէլա օլուպ, անը ազիմ պիր թէհլիքէտէն գուրթարմըշ կիպի կէօսթէրէրէք, օլ տիլլարա մախլուգու սիզէ միննէթտար իթմէք իսթէմիշսինիզ տէյէճէյիմ վէսսէլամ։

—Զէքեավէթինէ տէյէճէյիմ եօգ, Լա՛զթանս. ֆագաթ իտէլիմ քի իչլէր պու մէրքէզտէ օլսուն, օ հալտէ նէ՞ եարաճագսըն պագալըմ։

—Պու սիւվալինիզէ ճէվապ վէրմէք բէք գօլայ տէյիլ։

—Պիր ճէվապ տա վէրմէլի։

—Վազիֆէյի սատագաթըմը իճրա իթմէք իչիւն քէնտի էվինտէ գուրուլան տուզագլարտան Գոնթու տէրհալ խապէրտար իտէճէյիմ. մէկէրքի . . .

Լազթանս նէ սէօյլէյէճէյինի տիւշիւնմէք իւզրէ պիրազ տուրտու, վէ Մարքի սէօզիւնի պիթիրմէկէ Լազթանսա վագըթ պըրագմայըպ.

—Մէկէրքի,—տէտի կիւլէրէք,—օ աչըգ օլան ասըլզատէ քիմ իսէ սէնին լէպ տէմէն իլէ լէպլէպիյի անլայարագ, սէնին կէօզլէրինի վէ ագըլընը իչլէրի ալթընտա իլէ տօլու պիրէր պաղ իլէ պաղլասըն տէյի՞լ մի. չու հալտէ պիրտէն պիրէ քէթում օլուպ, հիչ պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին պու բարայը տա Գոնթտան չալմըշ օլտուղըն, վէ Ժան Գիլմօն, Ժագ Թիլօ, վէ Մաթիւրէն Սօնիէ նամըն ատամլարըն վասըթասըյլա վէ փահիշ փահիշլէր իլէ գուլանմագտա պուլունտուղըն մէպալիղ քիւլլիյէնին իւզէրինէ զամմ իտէսին. սէվկիւլին օլան Մարինէթէ ազըր ֆիյաթտա հէտիյէլէր վէրէպիլէսին, վէ մէմուլ իթմէտիյին չու սէրվէթը ճէտիտէտէն տօլայը, պազչէնին թա նիհայէթինտէքի քէօշքտէ գարըլարընը ճէլպ իտիպ, իճրայի մէշրըպէթ իտէրէք, գօնազըն մախզէնինտէ պուլունան էն էսկի վէ էն ալա չարապլարը սէյլ կիպի ագըթտըրասըն. պէօյլէ տէյի՞լ մի է՛յ էհլի բըրզ քէթխիւտա, է՛յ նիւմունէյի տինտարան վէ էմէքտարը սատըգ գօճա Լազթանս. պէն տէ պանա իզթիրա օլան մալումաթը ալմըշ՞ըմ։

Լազթանս աղզը աչըգ, վէ պուրնունըն ուճընա գատար սօնմուշ պիր հալտէ Մարքիյի տինլէր իտի. հէյէթինտէն ֆէվգէլատէ հիտտէթ տույուլուր իտի. Մարքինին վէրմէքտէ օլտուղու թաֆսիլաթ վէ մալումաթը սանքի կէօզիւյլէ կէօրմիւշ կիպի պաշընտա իտի, ինքեար իթմէք նէ գուտրէթը գիհնիյէ վէ նէ տէ թագաթ գալմըշ իտի. ա. տէթա սյագտա տուրամայաճագ բատատէ տէրմանըզ գալըպ, տիթրէյէ տիթրէյէ վէ տիզլէրիյլէ սիւրիւնէ սիւրիւնէ էլլէրինի Մարքիյէ ուզաթըպ, անճագ իշիտիլէպիլէճէք բատատէ խավաշ պիր սէս իլէ.

—Ալլահ աշգընա օլսուն, Մա՛րքի. պէնի մահվ էթմէ,—տէտի։

—Սէնի մա՞հվ մը էթմէք,—տէտի գահգահա իլէ Մարքի,—սէն կէրչէքտէն ահմագ օլույօրսըն. նէ՞ սէպէպէ սէնի մահվ էտէյիմ. խաթըրըմա պիլէ կէլմէզ։

—Սահի՞հ մի, Մա՛րքի։

—Ասըլզատէլիյիմ հագգը իչիւն օլսուն քի սահիհ տիր. գալգ այաղա, գօ՛րգմա, տիթրէ՛մէ. թէալլիւգիմ օլան Գոնթու սօյույօրսըն. պունտա պիր գարար եօգ. Գոնթ զէնկին տիր, սէն տէ քէթխիւտալըգ սէնաաթընը իճրա իտէյօրսըն. պէն տէ օնուն կիպի միլեօնլար սահիպի օլաճագ օլուր իսէմ, սատըգ էմէքտարըմ Լազարըն չալմասընա կէօզ գաբայաճաղըմ. քէնտի չախսընա մախսուս ճիւնիւպիւշ վէ եէլէնճէլէրէ կէլինճէ, անլէրի ասլա զէմմ վէ գատհ իթմէմ, վէ թէանճիւպ տէ իթմէմ. Թապիյէթին նիսա Թայիֆէսինի ավլամագ մէյլի իմիշ տէր կէչէրիմ. պէնիմ՝ սէնին խարտըգլարընը սէօյլէմէք ըլըմտէն մագսատ, պէնիմ ալէյհիմտէ պուլունմագ, Թարիֆի նագաբիլ պիր չօլաչըգ օլտուղընը անլաթմագտան իպարէթ տիր. չիւնքի, եալընըզ պիր չիֆթ սէօզ սէօյլէյէճէք օլսամ, սէնին ֆօյան մէյտանա չըգար. սէնին եաբաճաղըն չէյ, պէնիմ մէնֆաաթըմը կէօզէթմէք տիր. պու տա հագգընտա խայըրը օլուր. չիւնքի, պանա խըզմէթ իտէնլէրէ կէնիշ կէնիշ միւքէաֆաթ վէրիրիմ. քիմսէյէ պիր սէօզ սէօյլէմէմ. սանա տա պէօյլէ պիր սէօզ սէօյլէյէճէյիմ, պիր չէյ սէօյլէմէզսին. սանա պէօյլէ պիր մագսատ վէ պիր աթտիր տըր։ [illegible]

վէրիրիմ. քիմսէյէ պիր սըրր աչմա, պիր չէյ սէօյլէմէ. սանա Թէահհիւտ իտէրիմ քի. պէն քէնտիմ իչիւն պիր սէրվէթը ճէսիմ Թէքմին իթտիրիմ. սըրրատա, սանա տա պէօյլէճէ պիր հիսսէ հըզըրլարըմ. անլատը՞ն մը.

Այաղա գալգմըշ օլան Լազթանս՝ Թէշէքքիւր տիզ չէօքտիւ, վէ Մարքինին էլլէրինի էօբմէյէ պաշլայըպ.

—Միւրուվվէթըզը անլատըմ. գարարըմըզ գարար տըր. պէնի պէյէնտիյինիզ կիպի գուլլանըն. հէր վէճհ իլէ սիզէ թապի վէ միւթի իմ։

3

Մարքինին Թալէպի, վէ Լազթանըն ճէվապը նէթիճէսի օլարագ պիրի ասըլզատէլիքտէն վէ տիյէրի խըզմէթքեարլըգտան Թէօրէմիշ իքի խայինիւ պէյնինտէ պիր իթթիֆագը թամ վէ խաֆի հուսուլէ կէլտի։

Լազթանս սէօզիւնէ տէվամ իլէ.

—Հ՚ը նէ էմր վէ թալիմաթ վէրէճէք օլուր իսէնիզ իճրայընա հազըրըմ. էկէրչի չիմտի պիր էմրինիզ վար իսէ հէման պու կիւն իճրա իտէրէք, իսպաթը սատագաթ իթմէք իսթէրիմ։

—Շիմտիլիք հիչ պիր էմրիմ եօգ։

—Աճապա հիչ պիր իշինիզէ եարայամա՞մագլըգըմ. չօգ Թէէսսիւֆ իտէճէք չէյ։

—Ռահաթ օլ, Թէլաշ իթմէ. ուզուն միւտտէթ սէնի խըզմէթսիզ պըրագմամ. եարըն հէման պիր խըզմէթ վէրիրիմ սանա։

—Ֆէվգէլատէ մէմնուն օլուրըմ։

—Ստգահ սաաթ տօգուզտա պէնի պագչէտէ պէքլէ. պէն կէլիր սէնի պուլուրըմ. սէնին իլէ քէօշքէ կիտէրիզ. օ քէօշքիւ պիր քէրրէ կէօրմէք իսթէրիմ։

—Օ ատի մահալ սիզին նազարը տիգգաթընըզը ճէլպէ միւսթահագ պիր մահալ տէյիլտիր։

—Օրասընը պէն քէնտիմ հիւքմ իտէպիլիրիմ. սէն Թամ սաաթ տօգուզտա պաղչէնին Թա ուճընտա պէնի պէքլէ։

—Սիզի պէքլէմէքլէ չիւլէֆ եօգ,—տէյիպ Լազթանս տիշարը չըգտը։

(Տէվամ)

ամէն կողմանէ դէպ ի քաղաք կը դիմէին, երբ աներեւակայելի մեծութեամբ երեւոյթ մը ընդհանուր եռանդն կասեցուց ու բոլոր սրտերն սառեցուց ։

Նաւահանգստէն անդին, բաց ծովու վրայ՝ յանկարծակի կերպիւ չողչողած ճերմկութեամբ առարկայ մը երեւցաւ որ անհուն մեծութեամբ զանգուած մ'ունէր և հետզհետէ կը մեծնար ։ Առաջին պահուն կարծուեցաւ թէ ափկայ Ովկիանու խորերէն բարձրացող լեռ մ'է, Բայց ահագին զանգուածն կը ծածանէր և կարծես թէ կը մօտենար ։ Ափկայ մեծ բարձրութիւն ունեցող կոհակ մ'էր առ նուազն 12 հազարամէթր երկայնութեամբ որովհետեւ կղզւոյն երկու ծայրերէն անդին կը տարածուէր ։ Երկիրս դողացնող կոհակին պէս ծովային ալիքն ալ հարաւէն կուգար, ծուլածոյ, ծանր և այնպէս կանոնաւոր շարժմամբ որ անոր տարածած ճակտին վրայ ամենափոքր խոտորում ու ամենանուազ ծալք մ'իսկ չէր կրնար տեսնուիլ ։ Մռնչող, փրփուրներով շրջապատեալ, ահարկու և սպառնացող կը հասնէր՝ Ծովեզերաց վրայ գտնուող ամենայն ինչ, երիկ մարդիկ, կանայք և տղայք մեծ աղաղակներ բառնալով ի փախուստ աճապարեցին ։ Դէպ ի բլուրներն խոյս կուտային, բայց անոնց հասնելու համար քաղաքին մէջէն անցնել հարկ էր. և դողացող պատերն փախըստեան կը հակառակէին՝ նոյն պահուն յորում վտանգն վայրկենէ ի վայրկեան կ'առաւելուր։

Ահագին կոհակն Նաւահանգիստըն պատսպարող լերան հկաւ բախեցաւ ։ Հարուածն սարսափելի եղաւ, փրփրանց հեղեղներ ու ջրոյ փոշիներու ամպեր, չոգեաց մեծամեծ զանգուածներ լերան կողին վրայ ոլորտապտոյտ կը շրջին, և նոյն պահուն ծովուն վրայ մթին ամպ մը տեսնուեցաւ զոր փայլատակմունք կը պատառէին ։

Թարգմանիչ

[illegible]

(Շարունակելի)

ԹԻՒՃՃԱՐԻԹԷ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթասընտա աթիտէքի Փըզրա օգունմըշ տըր ։

[illegible]

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Մանչէսթր

Ուֆուգը սիյասինին քիւշայիշ վէ ինճիլա իթմէսինին բիյացամըրճա (Մանչէսթըր) պազը մէրթէպէ թէէսիրի օլմուշ տըր ։ Նատիրէն միւշահէտէ օլունմըշ տէրէճէյէ տիւշմիւշ օլան ֆիյաթլար՝ խուսուսա ֆապրիգաթօրլարըն տայանըբ ուզուն վատէ իլէ սըրմաբըյլարը տէրէօհտէտէն իմթինա իթմէլէրի հասէպիյլէ թէրագգըյա մէյլ կէօսթէրիյօրլար ։

Բամպուգ իբլիկի— Իխրաճաթ իչիւն միւթալէպէ տուրկուն տըր։ Հաթթա պիտայէթինտէ պիր ազ րէվաճ կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, նիհայէթինէ տօղրու մահվ ու զայիլ օլմուշ տըր ։

Պէզ.— Պէզ իւզէրինէ մուամէլաթ ազ տըր ։ Պասմալար իւզէրինէ թէգիրֆաթ՝ էհէմմիյէթսիզ օլուպ, Չին իչիւն պազը իշթիրաամ վուգու պուլմըշ տըր ։ Էվրօպաի պէրրի վէ Շարգ իչիւն իշլէր մահտուտ տըր ։

Պասմալըգ պէզ.— Իշլէր մահտուտ վէ խուսուսա իքինճի ճընս սաթըլըգ մալ չօգ տըր ։

Եիւնլիւ գումաշլար վէ սաիր մօտալար իչիւն միւթէտիլ ֆիյաթլա խարիճէ իխրաճ օլունմագ իւզրէ պիր կիւզէլ իսթէք վար տըր. քիւլլիյէթլի իրսալաթ վուգու պուլմըշ տըր ։

Պրէտֆօրտ

Ինկիլիզ սօֆլարը՝ չօգ արանըլըյօր իսէ տէ, ազ տըր ։ Թիֆթիգ բաղպէթտէն տիւշմիւշ, վէ ֆիյաթը իթիպարի օլարագ էսկի հալինտէ միւսթէգարր պուլունմուշ տըր ։ Իպլիք բիյացասը տուրկուն օլուպ, ճիտտի թալէպ եօգ տըր ։ Մէնսուճաթ (տօգումա գումաշ) միւշթէրիլէրի միւթէրէտտիտ տիր ։

ՌՈՒՍԻԱ

Հ... (Օտէսա)

Զախիրէ բիյացասը տուրկուն իսէ տէ, իխրաճաթ իչիւն չօգ իշ վար տըր։

Ուն.— Մէմալիքը մահրուսէի Շահանէյէ ֆիյաթը ճարիյէսիյլէ իրսալաթ վուգու պուլմուշ տըր։

Իսբիրթօ.— Ֆիյաթլար տուրկուն օլուպ, մէմալիքը Օսմանիյէ իչիւն իշ վար տըր ։

Կապ.—Վարիլի եինէ էսկիսի կիպի 80 իլէ 95 րուբլա արասընտա տըր ։

Բամպուգ.—Իշլէր քէմաֆֆիսսապըգ ազ տըր ։

Բալամութ.—Մուամէլաթ մէֆգուտ, վէ ֆիյաթ 11 իլէ 12 րուբլա 40 գապիք մապէյնինտէ իթիպարի տիր ։

Իւզիւմ.—Պէյազ իւզիւմլէր իւզէրինէ 6 պուտուգ րուբլատան 8 րուբլա 80 գապիքէ գատար ֆիյաթլա բէք ազ իշ օլմուշ տըր ։

ԱՄԷՐԻԳԱ

Նէւ Եօրք

Եյալաթը ճէնուպիյէտէ հավալար՝ բամպուգ մէզրուաթը իչիւն միւսաիտ կիթմէքտէ տիր ։ Մըսըր պուղտայը բիյացասը տուրկուն տըր։

ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ԱԶԴ.

Բ. ՑՈՒՑԱԿ

[illegible]

	Ոսկի
Գումար Ա. ցուցակի	299 1/2
Մեծ. Տ. Լեւոն փափազեան	7
Վսեմ. Տեարք,	
Ցակոբ բաշա Գազազեան	5
Կարապետ պէյ Գարաքէհեա	5
Երամ պէյ Գարաքէհեա	5
Մեծ. Տեարք,	
Գ. Սամանճեան	5
Թ. Սանտալճեան	5
Թոտորաքի Սրվաճի օղլու	5
Խ. Ա. Հաճեան և ընկ.	5
Կ. Հազարեան	5
Կիւմիւշկէրտան եղբարք	5
Մ. Թօգաթլեան և եղբարք	5
Մէհմէտ և Ահմէտ Ապուտ	5
Յ. Գափաֆեան	5
Ն. Հարէնց	5
«Շիրքէթի Խայրիէ»ի անօրէնութիւն	5
Պ. Գաբրիէլեան և ընկ.	5
Տր Ջօնդ Ա. Ասպեթ	5
«Քրէտի Լիօնէ» Պանգա	5
Բարձր. Խայրէտտին բաշա	4
Լեգնայեան եղբարք	4
«Թրամվէյից» ընկերութիւն	4
Յ. և Կ. Բապուճճեան	4
Նեսիմաչի Սարաֆ օղլու	4
Բաքթիման	4
	415 1/2

Գումար չորս հարիւր տասն և հինգ ուկէս ոսկի

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ֆիլիպէտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Խըտրէլլեզ կիւնիւ գուհուրա կէլէն փօգաատան պիր կիւն սոնրա, Պուլկարլար՝ Րում Մէթրօբօլիտ քիլիսէսի գուրպինտէ թէճէմմիւ իտիւպ, օրատա թօպլանմըշ օլան պիր խայլի Րումլար իլէ մունհարէպէյէ պաշլայարագ, թարաֆէյնտէն պազը մէճրուհլար վուգու պուլմուշ տըր ։ Քիլիսէնին գափուսը՝ գափալը օլտըղընտան, Պուլկարլար՝ իչէրի կիրմէյէ ճիտտի պիր թէշէպպիւսատէ պուլունմըշլար տըր ։

Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, ասայիշ իատէ օլընըպ, Եունան գօնսօլոսխանէսինի մուհաֆազա իտէն ասքէր միւֆրէզէսի օրայը թէրք իթմիշ, վէ գօնսօլոսխանէ իլէ հիւքիւմէթը մահալլիյէ պէյնինտէ միւնասէպաթ քէսիլմիշ ճէրէյան իթմէյէ պաշլամըշ տըր։

Թարաֆը զապըթատան սօգագ քէօշէլէրինէ եափըշտըրըլան եաֆթալար թագըմ թագըմ թօփլանմասը մէն օլունմըշ տըր ։

Ֆիլիպէտէ նէշր օլընան Հէրալ կազէթասը տախի իչպու վագաատան պահսլա, Պուլկարլարըն ֆէվգէլատէ խայրաթը ղազապ վէ շիտտէթ իթթիքլէրինի, վէ Եունանլըլարըն գատընլարընը պիլէ շիտտէթլէ տարպ իթթիքլէրինի պէյանլա, պէրվէճճը աթի եազըյօր ։

«Պուլկարլարըն Րումլար հագգընտա պէրվէճճը մէշրուհ իճրա իթթիքլէրի ֆէնալըգլարտան՝ չէհրիմիզ էհալիի Միւսլիմէսի խէվֆ ու հէյէճանա տիւշիւպ, հաթթա պազըլարըն հիճրէթ իթմէք իւզրէ օտրուլարը մաթպագտա խապէր վէրիլիյօր ։

«Միլլէթտաշլարըմըզը թէէմին խուսուսիտ պիզիմ իչիւն գօրգուլաճագ մէյտանտա հիչ պիր չէյ եօգ տըր։

«Պիզ՝ գուհուրա կէլէն պու կիպի գարըշըգլըգլարտա պիթարաֆ գալըպ, տախիլա քէնտի հալիմիզէ եաշամագա ղայրէթ էտէ պուլունտըղըմըզ, քիմսէնին մալ ու ճանընտա թէճավիւզ իթմէյէ հագգը օլմամըշ ։

«Պու տէֆաքի հատիսէտէ հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմայըպ, մէմլէքէթին էմնիյէթ ու ասայիշինի իխլալա չալըշանլարա գարշը մազլումիյէթիմիզի իսպաթա քեաֆի տիր։ Պիզ պու եաշայըշտա տէվամ իտէր իսէք, պիր կիւն Եվրօբալըլարըն նազարը չէֆգաթը վէ մէրհամէթլէրինի ճէլպ էյլէմէքլիկիմիզ մուգարրէր տիր ։ Պունտան պաշգա պիզիմ իչիւն մուճիպը էմնիյէթ վէ իթմինան տահա պիր չէյ վար տըր քի, օ տա հիւքիւմէթը Սէնիյէնին նազարը հըմայէթ վէ մուհաֆազասընըն պիր ան պիլէ իւզէրիմիզտէն այրըլմամասը տըր ։

«Ասաքիրը Օսմանիյէ՝ պիզտէն 8—10 սաաթ ուզագ պիր մէսաֆէտէ պուլունմագտա օլուպ, հաֆըզալլահ պիր կէօնա հիւճիւմ վէ թէճավիւզա ուղրար իսէք, պարգը (չիմշէք) հալթըֆ կիպի իմտատըմըզա եէթիշէճէքլէրինտէ չիւպհէ եօգ տըր ։ Պունուն իչիւն վաթանըմըզտան այրըլմազը խաթըրա պիլէ կէթիրմէյիզ, հէր տիւրլիւ էզա վէ ճէֆալարա թէհամմիւլ իլէ գուհուրաթա մունթազըր օլմալըյըզ ։»

Ֆիլիպէ Րում մէթրօբօլիտի՝ վագաայը մէզքիւրէ հագգընտա Րում պաթրիգխանէսինէ մուֆասսալ պիր րաբօրթօ իրսալ իթմիշ, վէ իչպու վագաա հագգընտա պաթրիգխանէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էյլէմիշ տիր ։

—

Սէլանիք գօնսօլօսլըղընա թային օլընտըղընը եազտըղըմըզ Ֆիլիպէ Եունան գօնսօլոսու Մ. Են Նատիսին եէրինէ Ֆիլիպէ գօնսօլոսլըղընա նասպ օլունան Մանասթըր գօնսօլոսու Մ. Տօգօս՝ Ֆիլիպէյէ միւթէվէճճիհէն Մանասթըրտան հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—

Եէնիշէհիրտէն Տախիլիյէ նէզարէթինէ վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չօսէ ճատտէսի քէմալը կէրմի իլէ ինչա իտիլմէքտէ օլուպ, Գօնեա հուտուտունա գատար իշլէտիլմէքտէ օլան թարիգ իւզէրինտէ 25000 ինի միւթէճավիզ ամէլէ իշլէմէքտէ, վէ թարիգը մէզքիւրըն պու սէնէ իքմալի մէմուլ իտիլմէքտէ իմիշ ։

Կէմլէյիք իլէ Եէնիշէհր պէյնինտէ իմալինէ պաշլանան շօսէնին նաթէմամ գալան գըսմընըն տախի գարիպէն ինչասընա պաշլանաճագ, վէ պու եօլըն տա պու սէնէ իքմալինէ չալըշըլաճագ իմիշ ։

Մէզքիւր թէլէկրաֆա կէօրէ, վիլայէթին հէր թարաֆընտա ասայիշ պէրքէմալ օլուպ, էշգիյանըն մէշհուրլարընտան Խըրմըզ Թահիր իլէ Իպրահիմ նամ չախըսլար պու քէրրէ Իննէկէօլ գազասընտա տէրտէսթ օլունմըշլար տըր ։

—

Պուլկարիստան րէիսի՝ Սօֆիատա պիր բրօթէսթան քիլիսէսի ինչա իթթիրմէյէ պաշլամըշ տըր ։ Քիլիսէի մէզքիւրըն մէսարիֆը ինչաիյէսինի բրէնսը միւշարէլէյհին խանէտանը ապասը թարաֆընտան թէսվիյէ օլունմըշ տըր։

—

Ֆիլիպէ Նախիյէ Մէհմէտ Խուլուսի էֆէնտի՝ կէչէն ճումա կիւնիւ վէֆաթ էյլէմիշ տիր։

—

Մապէյն պաշ քիաթիպի Րիզա պաշա հազրէթլէրի՝ պիր գաչ կիւնտէն պէրու տիւչար օլտըղը նամիզաճլըգտան պու քէրրէ էյիլէշմիշ տիր ։

—

Զէթինէ Օսմանլը սէֆիրի Ճէվատ պաշա հազրէթլէրի՝ պու կիւն մէզունէն Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր ։

—

Թօփխանէ սէնայի պիրինճի ալայը միրալայը Ալի պէյին էօհտէսինէ միրլիվալըգ (բաշալըգ) րիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր ։

Շուրայի—Տէվլէթ միւլքիյէ Թիգիլիի՝ Տէրսաատէթ մէհաքիմը ճէզաիյէսի միւսթանթիգլէրինտէն Մուսթաֆա էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր ։

—

Սուրիյէ վիլայէթինտէ Հաղա, Գըսան, Նասրա, Լօտ, Շէրիա, Սէպէթէ վէ Թապօր Րում մէթրօբօլիտլէրինէ Յիւնճիւ րիւթպէտէն պիրէր Գըթա Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տըր ։

—

Պրուսա վէ հէվալիսինտէ եազմուրլարըն Պըլէթինտէն նաշի զէխաիրին ֆիյաթը թէրագգի էյլէմիշ, վէ հալ պէօյլէ տէվամ իտէր իսէ, զախիրէ պըլէթի չէքիլէճէյինտէն էնտիշէ օլընմագտա իմիշ ։

—

Ընգարէ վիլայէթինտէ Հայմանա գազասընըն գայմագամլըգ մէրքէզի օլան Եապան—Համամընտա ապրիլին 15ինճի վէ 19ընճը կիւնլէրի իքի տէֆա չէտիտ զէլզէլէ վուգու պուլմուշ տըր։

—

Պիր ախչամ Ֆրանսըզ Ֆըրգաթինի՝ պու քէրրէ Գիրիտտէն Սուտա լիմանընա վիւրուտ իթմիշ տիր ։

—

Սէլանիքտէն կէչէն բազար էրթէսի կիւնքի Թարիխլէ եազըլան պիր մէքթուպտա աթիտէքի Փըզրա օգունմուշ տըր ։

«Վիլայէթիմիզին հալ ու մէվգիի կիթթիքճէ նազիքլէշիյօր, խարիճտէ թէրթիպ օլունան Պուլկար չէթէլէրի շուրատա պուրատա պաշ կէօսթէրիյօրլար ։ Պունտան 8 կիւն էվվէլ 80 նէֆէրտէն միւրէքքէպ իքի չէթէ Էշրայ՝ Տէմիր-Գաբուտան կէչմիշլէր ։ Պունլարըն էլլէրինտէ Րուսիա գաբագլըլարը վէ պաշլարընտա Րուսիա ասքէրի շաբգալարը օլտըղը թահգիգ իտիլմիշ տիր ։ Էշգըյայի մէզքիւրէ՝ Վարտար նէհրի սահիլինէ իներէք, գայըգճըլարա պիր խայլը բարա վէրիպ, պէրի թարաֆա կէչմիշլէր իմիշ ։

«Քէօբրիւլիւ գազասը տախիլինտէ Րաֆլա գարիյէսի գօճապաշըսը իլէ իխթիյար մէճլիսի ազասընտան Գօզման՝ աչար վէ աղնամ հասըլաթընտան քիւլլի պիր բարայը մէրքէզը գազայա կէօթիւրմէք իւզրէ եօլա չըգմըշլար իքէն, էսնայի րահտէ քէնտիլէրինին թէլէֆ վէ պէրապէրլէրինտէքի մէպալիղին ղասպ իտիլտիկի րիվայէթի տէ պու կիւն չայի օլմուշ տըր ։ Էկէր չու չայիանըն սըհհաթի թէէյյիւտ իտէճէք օլուր իսէ, հագիգաթէն թէէսսիւֆ օլունըր ։»

—

Նուֆուս Նիզամնամէսինէ թաթպիգէն պաշրէն եօգլըգ իտէն քէսանըն միւրուր թէզքէրէլէրինին արգադը պիր սուրէթտէ մուայէնէ իտիլմէսի՝ Տախիլիյէ Նէզարէթինտէն Զապթիյէ Նէզարէթինէ իշար գըլընմըշ տըր ։

*

Մէմալիքի Օսմանիյէտէն օլուպ տա տիյարը էճնէպիյէյէ կիտէճէք օլանլարըն չիմտիյէ գատար բասաբօրթլարընը Պապը Զապթիյէտէ պուլունան բասաբօրթ տաիրէսինտէն ախզ իթմէքտէ իտի իսէլէր տէ, պունտան պէօյլէ մէզքիւր բասաբօրթլարըն Տախիլիյէ Նէզարէթինտէ պուլունան Նուֆուս գալէմինտէն ախզ իտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր ։

—

Կէչէն բէնճշէնպէ կիւնիւ Սէլանիք վիլայէթինտէ Տրամա չէհրի չարշըսընտա հարիգ գուհուր իտէրէք, 5 տիւքքեան եանմըշ, վէ 4 տիւքքեան տախի աթէշին մէնը սիրայէթի իչիւն հէտմ իտիլմիշ տիր ։

—

Մուտանիա ճիվարընտա պիր մանտրատա 6 չօպանը կազ իլէ եագըպ թէլէֆ իտէն 6 խապիստէն Յիւնիւն տէրտէսթ օլունտըղընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք ։

Իսթիխպարիմիզէ կէօրէ, մահալը մէզքիւրտէ գօրուճըլըգ իտէն պիր չախս տախի իչպու ճինայէթէ չէրիք պուլունմագ հասէպիյլէ թահթը թէվգիֆ վէ իսթինթագա ալընմըշ տըր ։

—

Պօշ պիր քէօմիւր գայըղը՝ էվվէլքի կիւն Գարատէնիզ պօղազը խարիճինտէ Գապագօզ նամ մահալտէ գարայա տիւշմիւշ իսէ տէ, րէիսի իլէ 3 թայֆասը ճան գուրթարան մէմուրլարը թարաֆընտան սալիմէն գուրթարըլըպ, գամըգ տախի գարայա չէքիլմիշ տիր։

—

Մուսուլ վիլայէթինտէ Զախօ գազասը պիտայէթ մահքէմէսի րէիսի Ապտիւլգատէր, Գօնիա վիլայէթինտէ Աքսարայ գազասը պիտայէթ մահքէմէսի միւսթանթիգի Րիֆաթ, Սուրիա վիլայէթինտէ Պագա գազասը պիտայէթ մահքէմէսի րէիսի Մէհմէտ էֆէնտիլէր իլէ մահքէմէ մէզքիւրէ նէզարէթինտէ միւտտաիի ումումի մուավինլիկի վազիֆէսինի իֆա իտէն գայմագամ Մէհմէտ էֆէնտինին մէղայիրը գանունա վէ Նիզամ էֆալ ու հարէքէթտէ պուլունտըգլարընտան, վէ Սուրիա հէյէթը իթհամիյէսի ազասընտան Րաֆայէլ էֆէնտինին՝ պիր գըզ չօճուղըն պիքրինի սուրէթը ճէպրիյէտէ իզալէ իթմիշ օլմագլա մաղնուն օլան պիր չախսըն թախլիյէի սէպիլինի թէսհիլ իթմէք իւզրէ չախսը մէզգուրտան 30 լիրա րիշվէթ ալմըշ օլմասընտան տօլայը թահթը մուհաքէմէյէ ալընմալարը Ատլիյէ նէզարէթինտէն մահալլի ատլիյէ միւֆէթթիշլէրինէ էմր օլունմըշ տըր ։

—

Նաղըն մուխթէլիֆ մահալլէրտէ պազար վէ ճումա կիւնլէրի էրքէք վէ գատընլարա մախսուս թէամբօլտրա սաաթ 7 պուչուգտա օյունա պաշլանմասը վէ 11ի կէչէրէք խիթամ պուլմասը ուզագ էվլէրտէն կէլէն գատընլարըն սօգագլարտա գալմասընը մուճիպ օլմագտա օլտուղընտան, Զապթիյէ Նէզարէթի՝ թէաթրօլար միւֆէթթիշի Հիլմի էֆէնտինին թավսիյէսի մուճիպինճէ, մէզքիւր թէաթրօլարըն օյունա 6 պուչուգտա պաշլայըպ, նիհայէթ 10 պուչուգտա խիթամ վէրմէլէրինի սահիպլէրինէ իխթար էյլէմիշ տիր ։

—

Մըսըր կազէթալարընըն գավլինճէ, պազը հայտուտլարըն թաճինը ճէզալարը իչիւն Թանթատա թէշէքքիւլ իթմիշ օլան գօմիսիօն՝ 4 Արապ հայտուտըն ասըլմասընա խիւքմ վէ տիկէր 34 նէֆէր չագիրտին տախի մուէպպէտէն քիւրէյէ գօնուլմասընա գարար վէրմիշ տիր ։ Մէրգումլան 4 հայտուտտան 1ի ասըլմըշ, վէ տիկէր 3իւ տախի գարիպէն ասըլաճագ իմիշ ։

—

Հիւքիւմէթը Մըսրիյէ՝ Մըսըր մաթպուաթ Նիզամնամէսինին Թէպտիլի էճնէպիլէյէ նասիլը թաթպիգինէ տաիր հուսուսը մուվաֆագաթ զըմնընտա էճնէպի գօնսօլօսլարը իլէ իճրայի միւզաքէրէյէ իպթիտար էյլէմիշ տիր ։

Մըսըր մաթպուաթ խարիճի չիմտիյէ գատար տախիլիյէ նէզարէթինէ մէրպութ օլտըղը հալտէ, պու քէրրէ խարիճիյէ նէզարէթինէ րապթ իտիլմիշ տիր ։

—

Մըսըր իչիւն մէսքիւքեաթ տարպ իթթիրմէք իւզրէ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Եվրօբայա կիթմիշ օլան Սօսիգ պէյ՝ պու քէրրէ Գահիրէյէ ավտէթ էյլէմիշ տիր ։

—

Կէչէն կէճէ Սթամպօլտա Մահմուտ բաշա եօգուշընըն արգասը ճիհէթինտէ սօգագտա մէճրուհ պիր գատըն պուլունմուշ, վէ ճարիհ արանըլմագտա իմիշ ։

—

Ապրիլին 16սընտա խիթամ պուլան պիր հաֆթա զարֆընտա Հինտիսթանըն Պօմպայ չէհրինտէ գօլէրատան 20 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր ։

—

Ֆիլիպէ մէնաֆի սանտըգ քեաթիպը Զարօգչէֆ էֆէնտի՝ կէչէն սալը կէճէսի խանէսինտէ քէնտի քէնտիսի ասըպ թէլէֆ օլմըշ տըր։

—

Շարգի Րումէլի վիլայէթի միւսթէշարը վէ տախիլիյէ միւտիրի Նաչէֆ էֆէնտինին բէտէրի Եէնի Զաղրատա վէֆաթ էյլէմիշ տիր ։

—

Իսքէնտէրիյէ սըհհիյէ մէճլիսի Հինտիսթանտա Պասսէն իլէ Պօմպայ արասընտա քեաին լիմանլար իլէ, Սէյլան ատասը լիմանլարընտան կէլէճէք սէֆայինէ հագգընտա գօլէրա Նիզամնամէսինին թաթպիգինէ գարար վէրմիշ տիր։

—

Ինկիլթէրրա գրալիչասընըն իւչիւնճիւ մախտումը օլուպ պունտան աքտէմ զէվճէսիյլէ պիրլիքտէ Հինտիսթանա աղիմէթ իթմիշ օլան Քօննօթ տիւքիւ միւթէնաքքիրէն Հինտիսթանտա պիր օրտու գումանտանլըղընա թային գըլընան Տիւգ տը Գօնօթ՝ պու քէրրէ Սուէյշտէն վիւրուտ իթմիշ տիր ։ Միւշարէլէյհ՝ Մըսըրտա 2 այ իգամէթ իտէճէք իսէ տէ, սօնրա նէ թարաֆա կիտէճէյի մալիւմ տէյիլ տիր ։

Տէրխամթէը օլունաճաղը վէճհ իլէ, միւշարէլէյհին Տէրսաատէթէ զիյարէթ իտէճէյի պունտան ագտէմ րիվայէթ օլունմըշ իտի ։

—

Պու քէրրէ Սուէյշ գանալընտան 980 ճէզաիր ասքէրինի համիլ պիր Ֆրանսըզ վափօրը կէչմիշ, վէ տօղրուճա Հայ-Ֆօնկա կիտէճէք իմիշ ։

—

Սուաքիմտէ Ինկիլիզ օրտուկեահընտա սըճագտան խասթալըգ գուհուր իտիւպ, աղիրէն օրայա կիտէն ժէնէրալ Լօրտ Ուօլզլի տախի քէյֆսիզլէնմիշ տիր ։

—

Տէօքմէճի Գրիգոր վէ գահվէճի Հասան նամ չախսլար՝ էվվէլքի կէճէ Սթամպօլտա Տէվէ օղլու եօգուշընտան կէչէրլէր իքէն, իքի խըրսըզ մէրգումլարըն իւզէրինէ պիր հիւճում, Գրիգորըն էլլէրինի վէ պաճագլարընը ճէրհ վէ Հասանըն տախի 86 ղրուշընը զապտ իթմիշլէր իսէ տէ, իչլէրինտէն պիրի մահալլէ պէքճիլէրի թարաֆընտան տէրտէսթ օլունմըշ տըր ։

—

Տիւն սապահ Սթամպօլտա Ուզուն Չարշըտա իքի տիւքքեանտա Ահմէտ էֆէնտիլէրիլէ գավկա թութուշուպ, պիրի տիկէրինի պուչագլա իքի եէրինտէն ճէրհ իլէ գաչմըշ իմիշ, վէ խասմընըն մազթուլէն տիւչտիկինի կէօրէնճէ ֆիրար էյլէմիշ տիր ։

ՏԱԽԻՒԼԻՅԷ

Կէչէնտէ մէմուրիյէթտէն խըթիֆա իտէն Միւճմէյէ Ամէրիգա սէֆիրի ժէնէրալ Ուալլաս՝ վէտանամէսինի թագտիմ իթմէք իւզրէ էվվէլքի կիւն հուզուրը հազրէթը Շէհրիյարիյէ գապուլ պույրուլմուշ տըր ։

Սէֆիրը ճէնապը Մ. Գոգսըն միւլագաթինէ տէկին ումուրը սէֆարէթ՝ պաշ քեաթիպ Թարաֆընտան րույէթ օլընաճագ տըր ։

—Րումանիա սէֆիրը ճէնապը Մ. Ժորժ կիգա՝ մայէթ մէմուրլարը իլէ վէ միւթատ օլան ալայ իլէ էվվէլքի կիւն Մապէյնէ պիլ ազիմէ, իթիմատնամէսինի խագանի Շահանէյէ թագտիմ իթմիշ տիր ։

—Շուէտ Գրալ վէ Գրալիչասը իլէ մախտումլարընա Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն իպրազ պույրուլան իլթիֆաթը միւսաֆիրբէրվէրանէ վէ էզճիւմլէ Բրէնս Շարլըն էմրը Թէտավիսի իչիւն պէզլ պույրուլան էլթաֆ ու հիմէմաթը Շէհրիյարի ումում Շուէտ էհալիսինին թէշէքքիւրաթը մախսուսէլէրինի մուճիպ օլուպ, Շուէտ կազէթա վէ ռիսալէլէրի իհթիրամաթ վէ իգտամաթը ֆէվգէլատէնին մարիֆ ու թաֆսիլաթը իլէ օւիւթունյար տօլ տուրմուշլար, վէ մուսավվէր ռիսալէլէր տախի չէհրիմիզին մէմալիքի մաարուֆէսինյէ Պօղազ իչի վէ Ատալարըն րեսմլէրինի տէրճ իթմիշլէր տիր ։

—Գատր քէօյիւ մուդդուամթընըն մահզիգինէ մէմուր օլան միւտտաիի ումումի Նաֆիզ պէյ իլէ, միւսթանթիգ Ղալիպ վէ Հիւսէյին Սրագի էֆէնտիլէր՝ օլ պապտէ թանզիմ էյլէտիքլէրի լայիհալարը Ադլիյէ Նէզարէթի իլէ իսթինաֆ միւտտաիի ումումիլիկինէ թագտիմ իթմիշլէր տիր ։

—Պիր մէքթէպէ կիրմէք իւզրէ Տըրաճոան Մանասթըրա կիթմէքտէ օլան 4 Րում դրդը՝ էսնայի րահտէ հայտուտլար Թարաֆընտան տութուլարագ Թախլիսէ իչիւն քիւլլիյէթլի բարա իսթէնիլմիշ օ մոզլա, բէք ֆագիր պուլընան մէզգուր էէրրատէն 3 իւնին փատիյէ օլարը կիւճ հալ պիր մըգտար ագչէ թէտարիգ իտէրէք գըլըրճը գուրթարմըշլար իսէ տէ, տիկէր պիրը՝ հէնուզ հայտուտլար էլիտէ պուլունմագտա իմիշ ։

—Ցիւն սապահ Պէյօղլունտա Աղա ճամիսի ճիվարընտա պիր [illegible] վէ քէնտիսի տէ չօճուգլարը էպէվէյնի Թարաֆընտան թէլէֆ իտիլմիշ տիր ։

—Շուէտ Գրալիչասը իլէ մախտումլարընը վարնատա իսթիգպալ իտէն Պուլկարիստան Բրէնսինին սարայ Նազըրը Պարօն Ջէտէզիլ՝ տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր ։

—Մէէզուրէն չէհրիմիզտէ պուլունան Բէլճիքայալը Օսմանը սէֆարէթի միւսթէշարը Երամ էֆէնտի՝ տիւն մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր ։

—Հէւէլըն գափինէ. Ֆիլիպէտէ միւլագիմը էվվէլ թիւմպէյսինտէ պիր Պուլկար պապիթի՝ պիր խըյամըն խանէսինէ կիրէրէք, օրատա սաքին պիր նախուտի փամիլիասընըն գըզընը ճէպրէն գաչըրմագ իսթէմիշ իսէ տէ, էհրաֆտան եէթիշիլէրէք մէն իտիլմիշ տիր ։

—Գասթամունի վիլայէթինտէն Տախիլիյէ Նէզարէթինէ վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆտա կէօրէ, կէչէն սալը կէճէսի Բագէ գումբանիասընըն 1500 թօնէլաթօլըգ Բլ...նամ վափօրը՝ Բօթի վէ Վէպաքիտէն 72 000 քիլէ մըսըր պուղտայը համիլ օլտուղը հալտէ, Սինօպտա Ամա Գայա Աւթը նամ մահալէ կէլինճէ, տիւմանըն չիտտէթինտէն էթրաֆը կէօրէմէյէրէք վէ տալկալարտան տէրունի նէ սու ալարագ գարայա օթուրմուշ, վէ տէրունինտէ պուլունան 32 նէֆէր թայֆա վէ 5 գապիթ ճիւմլէթէն սանտալլար իլէ գարայա չըգմըշլար տըր ։

Կէրէք վափօրըն վէ կէրէք համուլէսինին թամսիսի իչիւն հիւքիւմէթը մահալլիյէճէ թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ գըլընմըշ տըր ։

Իչպու գազատա խայըրըզ իքինճի գազզանըն այաղը գըրըլմըշ տըր ։

—Սէմաւաթ էյլէ կէօրէ, պաթըր հազրէթը Բատիշահի սէրթաղիպլէրի Մավրոճէնի բաշա հազրէթլէրինէ պիթօն գապաքի վէ զայէթ միւզէյյէն պիր տապան գըլըճ իհսան պույուրմուշլար տըր ։

—Ցիւն ազչամ իթալիա սէֆարէթխանէսինտէ սիւֆէրաի էճնէպիյէյէ վէ պազը սէֆարէթ մէմուրլարընա միւքէլլէֆ պիր զիյաֆէթ չէքիլմիշ օլունմուշ տըր ։

—Էվվէլքի ազչամ Պէյօղլունտա Թէբէ պաշընտա պիր չախսը գաֆասընա պիր թաշ իլէ վուրուպ քէնտի քէնտիյէ պիր գաչ եէրինտէն եարալանմըշ օլմագլա, Գալաթա սէրայընա կէօթիւրիւլիւպ թէտավիսինէ իպթիտար օլունմուշ տըր ։ Մէրգումըն իչպու Թէլէֆը նէֆսէ սէվգ իտէն էսպապը նէ օլտուղը մալիւմ տէյիլ տիր ։

—Միւթէվէֆֆա Մ. Ժօրժ Զարիֆինին զէվճէսի՝ պու քէրրէ Ֆէներտէ Րում բաթրիգխանէսի քիլիսէսինէ 50 լիրա իհտա էյլէմիշ տիր ։

—Բէժի ահէնթէլէրի Թարաֆընտան հիւքիւմէթ մագամլարընա վէրիլէճէք թէզքէրէ վէ թագրիր վէ սաիր էվրագըն րեսմը տամղատան մուաֆ օլաճագլարը Տախիլիյէ Նէզարէթինտէն ումում վիլայաթա իչար գըլընմըշ տըր ։

§ —Շարգի Րումէլիտէ վագը խասաքեօյտէ ախիրէն միւտհիչ պիր ճինայէթ վուգու պուլմուշ տըր, Շէօյլէ քի, մահալը մէզգիւրտէ սաքին Բէյէչ Բախչօ նամ չախս՝ կէճէլէյին գարըսը, գըզը վէ քիւչիւք պիր չօճուղը իլէ պէրապէր պալթա իլէ գաթլ իտիլմիշ, վէ մախտումը գօմչը պիր Իրմէնի խանէսինտէ պուլունտուրուլմաստան, իչպու գըթալայտան գուրթուլամամըշ տըր ։

Մէրգում Բախչօնըն տամատը՝ ճինայէթտէն էվվէլ պիր կիւն գայնաթասը իլէ գավկա իտուպ, անլէրտէն պիր էյիճէ տայագ եէմիշ օլտուղընտան, ախզը ինթիգամ իթմէյէ օ վագթ ահտ իթմիշ, վէ ճինայէթին իլք կիւնի օրատա իքէն, էրթէսի կիւնի գարիյէտէն ղայպ ու նապէտիտ օլմուշ օլտուղու, պու ճինայէթին փաիլի քէնտիսի օլտուղունա շիւպհէ գալմայարագ, մէրգում՝ բուլպալարըն տա գան լէքէլէրի օլտուղը հալտէ, ճիվարտա պուլունան Գարա աղաճ քէօյիւնտէ տէրտէսթ օլունմուշտուր ։

—Պէյօղլունտա մէշհուր բիյանօճը Մ. Գոժէնտինկէր վէ մախտումը՝ էվվէլքի կիւն հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պույրուլմուշլար, վէ պու միւնասէպէթ իլէ Մաճար գըյաֆէթի կիյինմիշլէր տիր ։ Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ մումայիլէյհիմայը իլթիֆաթը Շէհրիյարիլէրի իլէ մէսրուր պույուրտուգլարը կիպի, Մ. Գոժէնտինկէրէ 4 ինճի Օսմանի վէ մախտումունա 4իւնճիւ Մէճիտի նիշանլարընը իհսան պույուրմուշլար տըր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՈՊԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 14 Մայիս

Ինկիլիզ էսհամը Ինկ. Լիր.		99-
Օսմ. էսհամը աչըլմը		16-
» » գափանմը		15-7/8
Մէ–ղ–տէլէ		
Իսթիգրազ 58	1ինճի	32-1/2
» 62		-
» 72	2ինճի	18-
» 65		-
» 69	3ինճի	15-7/8
» 73		
» 71		66-1/4
Օսմանլը Պանգասը		11-1/8
Րուսիա իսթիգրազը		93-
Մըսըր տույ. մութահըտէ		83-1/8
» իսթիգրազը		84-
Տայրա Սանիյէ (Մըսըր)		81-
Ռուչիտ իսթիգրազը		84-
Մա...րիսթ էսհամը 1877		-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		-

(Ցիւն եօրթու օլմագ միւնասէպէթիյլէ պու կիւն Բարիզ վէ Վիէննատան Ֆոնտօլայ տաիր Թէլէկրաֆ վիւրուտ իթմէմիշ տիր .)

ԳԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազչ. գափ.		17-24
Զու սապահ աչըլըշ		17-16
Մըսըր մութահըտէ. գափ.		71-15
Զու սապահ աչըլըշ		70 30
Սէրի Ա.		32-20
» Բ.		18-20
» Գ.		17-15
Րումէլի չըմէնտէֆէրի		42-75
Աղչէ ֆայիզի		7-
Բէրօք	Դրչ.	-
Հէփվալէսիզ	»	10-

ԳԱՆՏԱ ԱԳՑԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-34
Օթթոման պանգասը	5-08
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-12
Թրամվայ	2-67 1/2

ԱԳՉԷԼԵՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչ. տան		Ղչ. Բր.
Ձէյրէգ մէճիտիյէ Փարաը		107-34
Հէթ...լիգ	»	98-30
Զէ...լիգ	»	102-25
Ալթըլըգ	»	102-25
Զագը	»	800-
Գայմէ		3800-
Ինկիլիզ լիրասը		110-22
Ֆրանսըզ ալթունը		87-5
Բօլ		90-18
Գրէմից ալթունը		51-15
Դօրթօն գայմէսի		8-96

ԻԼԱՆԱԹ

ԻԼԱՆ

ԹԻՐԱԼԸԳ ԽԱՆ

Գալաթա կէօմրիւկի ճատտէսինտէ 25 նումէրօտա օն սէքիզ օտա վէ տօգուզ մաղազայը հավի Ատա խան՝ Թօբտան իճ...րէ վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն Պաղչէ գաբուսունտա սարրաֆանը միւթէպէրանտէն Գազազեան Ցօհրապ էֆէնտինին մաղազասընա միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլունըր ։

3—5

Խաղինէի Խասսայի Շահանէտէն կէլէն իլան .

Երգագ անպարընա ալընաճագ քէլլէ չէքէրինին՝ մայիսըր րումինին տէօրտիւնճիւ ճումաա էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իսթէքլիլէրին եէվմը մէզգիւրտէ Խազինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

29 Նիսան 301 3—3

Ամասիա Հիսարընտա Համամ քօնիւնտէ պիր պապ գահվէխանէ սահիպի էլիտէն սաթլըգ օլտուղընտան, թալիպ իսէն օվուր իսէ, Պազը Զ...թիյէ գ...րըլընտա Թեթինիւ Օսման աղ...տան միւրաճաաթ օլունա ։

3—3

Իմարաթը ամիրէ վէ խայրաթը սաիրէ իչիւն 16000 չէքիտէն 20000 չէքիյէ գատար համալ միւպայաա օլունմագ իւզրէ միւնագասա ը իճրա օլունաճագընտան, թալիպ օլան թիւճճարըն միւնագասատա պուլունմալարը վէ միւնագասա չէրթնամէսինի անլամագ իւզրէ մայիսըն 3ինճի բէնճշէնպէ կիւնինտէն իթիպարէն Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի ։

30 Նիսան 301 3—2

Խալիթ բաշա մէրհումըն խալիֆէսի Սաատէթ Հանըմ իլէ մախտումը Մէհմէտ Պէհճէտ պէյին Պէյլէրպէյինտէ հուզուր տաիրէսինտէն 20 քեանունը էվվէլ սէնէ 99 թարիխ վէ 585 ատէտլը իլմա գըյրնան իլամ մուճիպինճէ, սարրաֆ Մարուչեան Գրիգոր աղայա տէյնլէրի պուլունան մէպալիղը մալիւմէնին թէէմինը իսթիֆայը իչիւն մէթռունը մումայիլէյհիմանըն էօհտէի թասարրուֆլարընտա օլուպ, մուգատալա թահթը հաճզէ ալընըրլան Ազրաճխանէ պոյընտա Մէյտան Ալյաս մահալլէսինտէ Սէլէթճիլէր ճատտէսինտէ քեարկիր պիր թարաֆը Մաարաֆ սոգագը վէ պիր թարաֆը արքասը վէ պագգալ տիւքքեանլարը վէ պիր Թարաֆը Մուսթաֆա Նատիր պէյին վէ եօրկանճը Հիւսէյին էֆէնտին միւթէսարրըֆ օլտուգլարը խանէլէրի վէ էսնիւ Սէրէթճիլէր ճատտէսիյլէ մահտուտ թախմինէն 1208 մէթրօ 5 սանթիմ եանի 2132 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի սէլամլըգ վէ հարէմ մութթասըլ օլտուղը հալտէ, քէպիր վէ սաղիր 45 օտա վէ 12 սօֆա վէ 13 ապտէսթխանէ վէ 2 մաթպախ վէ պիր համմամ վէ սէլամլըգ ճիհէթինտէ 241 մէթրօ 7 սանթիմ եանի 420 արշըն միգտարը պաղչէյի վէ տէրունինտէ սիւնկէր թաշընտան մամուլ չագլայան թասիր օլունըր ֆըսգիյէլի հավուզը վէ 45 մէթրօ 97 սանթիմ եանի 80 արշըն միգտարը լիմօնլըգը վէ հարէմ Թարաֆընտա զէմինտէն 7 այագ նէրտիւպան իլէ չըգըլըր թախմինէն 182 մէթրօ 71 սանթիմ եանի 308 արշըն պաղչէյի վէ տէրունինտէ քէպիր սարնըճը վէ նըսֆ մասուրա մայիէլիկի հավի վէ միւշթէմիլ սաղիր վէ քէպիր 4 գույուլը վէ 7 նումէրօլու նիմ քեարկիր գօնաղըն 4 հիսսէ իթիպարը իլէ 3 հիսսէսի վէ եինէ մահալը մէզգիւրտէ վագը պիր Թարաֆը Հիւսէյին աղանըն միւթէսարրըֆ օլտուղը 6 նումէրօլու Սէրէթճի տիւքքեանը վէ պիր Թարաֆ. Խալմ սոգաղը, արգա Թարաֆը միւթէվէֆֆա Հիւսնիւ պէյին ախըրը վէ արապալըղը վէ գօնաղընըն պաղչէ տուվարը վէ էօնիւ Սէրէթճիլէր ճատտէսիյլէ մահտուտ թախմինէն 859 մէթրօ 77 սանթիմ եանի 1496 արշընտան իպարէթ տէրունինտէ պիր ատէտ քէպիր գարգույուսը իլէ քէպիր մահզէնի վէ պիր ատէտ մէրմէր հավուզը վէ 2 ատէտ գույույը վէ էօճագը միւսմիրրէ վէ ղայրը միւսմիրրէյի չամիլ 14 նումէրօլու պիր գըթա պաղչէնին քէզալիք 4 հիսսէ իթիպարը իլէ 3 հիսսէսի վէ մէզգիւր պաղչէնին սաղ ճիհէթինտէ մութթասըլ թախմինէն 156 մէթրօ 32 սանթիմ եանի 272 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ վէ մուխարրէպ 12 նումէրօլու պիր պապ ախըրըն քէզալիք 4 հիսսէ իթիպարը իլէ 3 հիսսէսի Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթընա Թէչէպպիւս օլունաճաղը Տէրսաատէթ Իճրայէթ մահքէմէսի Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունըր ։

30 Նիսան 301

Շուրայի Պահրիյէ ճանիպը ալիսինտէն

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն միւպայաասը մուգարրէր օլուպ միւնագասայա գօնուլաճագ պէշ եիւզ թօփ եէլքէն պէզինին պահասը Թաչրա էմվալինտէն հէվալէթէն վէրիլմէք իւզրէ պիրինճի նումէրօսըն պէհէր խարտասը սէքիզ ղուրուշ օն բարատա թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իտէրէք, րումի մայիսըն իքինճի բէնճշէնպէ կիւնիւ ճումաա էրթէսի կիւնիւ ագչամա գատար խուզտէ պէհէ պըրագըլմըշ օլտուղընտան, օլ վէճհիլէ թէնզիլ իտէն վար իսէ եէվմը մէզգիւրտէ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

30 Նիսան 301

Իւչ եիւզ պիր սէնէսի աչար մայինտէն Գարա-Սու անպարընտա մէվճուտ պուլունան սէքիզ պին եիւզ գըրգ իքի չինիգ տարը մահր հալը Րումինին եիկիրմի պ'րինճի կիւնիւ իհալէ օլունմագ չէրաիթիլը մալիւմէսիյլէ միւզայէտէյէ չըգարըլարագ, թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մէզգիւրէն ինգըրազընտան իւչ կիւն էվվէլ քէֆիլ վէ եա տէրօզիթօլարը իլէ պէրապէր Շէհրէմանէթը ճէլիլէսինտէ գօմիսիօնը մախսուսընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր ։

1 մայիս 301

Պահչէ գաբուսընտա 4 նումէրօլու տիւքքեանտա սաքին հաքքաք Երվանտ Տիւզեան Միխայիլ... թիւնինին խուսուսաթը իֆլասիյէլէրինին րույէթինէ մահքէմէ գապիթ քէթէպէսինտէն Ֆախրի պէյ վէ ալաճագլըլարտան Մ. Բրիսմոֆ Ռիսսօ վէ Մ. Փ. Ֆէլէմէնկէր սալիթէն սինտիգ թաշին տէյին գըլընմըշ օլտուղլարընտան, միւֆլիսը մէրգում ճիմլէթինտէ ալաճագլը օլանլարըն գանունը թիճարէթին 199 վէ 200 ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ իչպու 1885 սէնէսի նիսանըն 27ինճի ճումաա էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա սէնէտաթը իֆլաս վէքիլլէրինէ թէսլիմ իթմէք վէ միւտտէթը մէզգիւրէ ինգըրազընտան իթիպարէն 3 կիւն զարֆընտա իքինճի մահքէմէի թիճարէթէ կէլէրէք, ալաճագլարընը իսպաթ իլէ գայտ իթտիրմէլէրի իլան օլունուր ։

Մահմուտ բաչատա 100 նումէրօ վէ Պէօրրիւ պաչընտա 42 նումէրօլու մաղազալարտա հագգըր էլպիսէճի Ֆոթիատիս Սթավրիտիս վէ չէրիքի Աթանաս Ջաքաբիատիսին խուսուսաթը իֆլասիյէլէրինին րույէթինէ միւլազըմլէրից ազատան Բասզալ էֆէնտի իլէ ալաճագլը մաթլուպատտան Մ. Բրիսմոֆ Ռիսսօ վէ Մ. Փ. Ֆէլէմէնկէր էալէթէն սինտիգ թաշին տէյին գըլընմըշ օլտուղլարընտան, միւֆլիսանը մէրգումանը ճիմլէթինտէ ալաճագլը օլանլարըն գանունը թիճարէթին 199 վէ 200 ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ սէնէտաթը պիզզաթ վէ եա խօտ վէքիլլէրի մարիֆէթի իլէ իչպու 1885 սէնէսի նիսանըն 27 ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա իֆլաս վէքիլլէրինէ թէսլիմ իթմէք վէ միւտտէթը մէզգիւրէ ինգըրազընտան իթիպարէն 3 կիւն զարֆընտա իքինճի մահքէմէի թիճարէթէ կէլէրէք ալաճագլարընը իսպաթ վէ գայտ իթտիրմէլէրի իլան օլունուր ։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ խազինէսի Մահլիւլաթ չիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիիւզզիքր մահլիւլաթըն չէնտ տէֆա կազէթալար իլէ իլանաթը իճրա իթթիրիլմիշ իսէ տէ, պիր կէօնա թալիպ զուհուր իթմէտիկինէ պինաէն թէքրար իլանը ումուրը պարուրիյէտէն կէօրիւլմիշ օլմաղլա, 4 հաֆթա միտտէթը իլանընտան իւչինճի հաֆթասը օլան իչպու 1301 սէնէսի նիսանըն 29ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա թալիպ օլանլարըն գըյմէթը մուհամմէնէսինի էօյրէնէ միւսավի թէէմին ազչէսի իլէ պէրապէր իտարէի մէզգիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իւչինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր ։

. . 5 վէ 16 . . 12500 (1) . — Սթավրօզ գարիյէսինտէ Ճէմիլի սոգաղընտա Ապտիւլ Քէրիմ վագըֆընտան Թէրպիէն 205 մէթրօ արսատա 7 օտա վէ 2 սօֆա վէ պիր գույու վէ 902 մէթրօ պաղչէ իլէ իթթիսալինտէ Թէրպիէն 676 մէթրօ պիր գըթա պաղչէ տէրունինտէ պիր գույուն նըսֆ հիսսէլէրի ։

. 242 . . 1500 — Շէհր Էմինի գուրպինտէ Էրէկլի մահալլէսինտէ Շէհր Էմինի ճատտէսինտէ Էվգաֆ կէտիքքեաթընտան կէտիկի վէ Ֆէր... աղա վագըֆընտան միւլքի օլմագ իւզրէ Թէրպիէն 41 մէթրօ պիր գըթա տիւքքեան արսասընըն պիւթիւնիւ ։

. . 21 . . 635 . — Գալաթատա Շէհիտ Մէհմէտ բաշա մահալլէսինտէ Նիլքէնճիլէր ճատտէսինտէ Թէրպիէն 35 մէթրօ արսատա չէհրի 100 ղրչ. քիրասը Հարէմէյն կէտիքքեաթընտան պիր պապ գալաֆաթճը տիւքքեանը կէտիկինին 10 հիսսէտէն պիր հիսսէսի ։

. . 121 . . 800 . . պէտէլը միւգաթտէ 600 . — Ահմէտիյէտէ Սօֆուլար մահալլէսինտէ Ահմէտիյէ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 102 մէթրօ պիր գըթա տիւքքեան արսասընըն միւլք մա կէտիք սիւլիւս հիսսէսի ։

. . 22 . . 3500 . — Ֆէթհիյէ գուրպինտէ Քեաթիպ Մուսլիհէտտին մահալլէսինտէ Ճօրճի չէշմէսի սոգաղընտա Ահմէտ Խոճա էֆ. վագըֆընտան Թէրպիէն 99 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասը ։

. . 2 վէ 3 . . 2400 . — Ուզուն չարչըտա Ու... Շահին մահալլէսինտէ Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 304 մէթրօ արսատա չէհրի 1000 ղրչ. քիրասը 34 պապ օտանըն 265 ագչէ իթիկարը իլէ 4 ագչէ խարըմ բուլ հիսսէսիյլէ վէ օտայի մէզգիւրէտէն 2—3 նումէրօլը Թախթանի 2 պապ օտա վէ նէրտիպան Թախթընտա պիր պապ չամաչըրճը տիւքքեանը տէրունինտէ միւթէգարր կէտիքքեաթընտան 20 հիսսէտէն պիր հիսսէսի ։

. . 28 . . 1300 . — Շէհր Էմինի գուրպինտէ Տէնի Աղա մահալլէսինտէ Եէնի չէշմէ սոգաղընտա Նէֆսի Հարէմէյն վագըֆընտան Թէրպիէն 912 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն նըսֆ հիսսէսի մահլիւլ վէ նըսֆը տիկէրի տախի հիսսէի մահլիւլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ օլունաճագըր ։

. . 2 . 12500 . — Վէֆատա Մօլլա Խիւսրէվ մահալլէսինտէ Զէյրէգ սոգաղընտա Գասըմ աղա վագըֆընտան Թէրպիէն 122 մէթրօ արսատա 7 օտա վէ պիր սօֆա վէ 3 գույու վէ 96 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 200 ղրչ. քիրալը միւթէհամմէլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի ։

. . 4 . . 3000 . — Թօփխանէտէ Էքմէքճի պաչը մահալլէսինտէ Կիւմիւշ պաչը սոգաղընտա Հաճի Հիւսէյին աղա վագըֆընտան Թէրպիէն 76 մէթրօ արսատա 7 օտա վէ պիր սօֆա վէ պիր գույու վէ 30 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի ։

. 3 . . 4000 — Ցիվան խոճանտա Հաճի Ֆէրհատ մահալլէսինտէ Պին Պիր Տիրէք տէրունինտէ Հարէմէյն կէտիքքեաթընտան չէհրի 40 ղրչ. ... 2 ատէտ էպրիշիմ խալաճը կէտիկինին պիւթիւնիւ ։

. . 5 . . 15000 . — Գալաթատա Օրճ Մուսա մահալլէսինտէ Փաչալուզ չըգմազը սոգաղընտա Թէրպիէն 128 մէթրօ արսատա մէպնի 8 օտա վէ 2 սօֆա վէ 1 գույույը միւշթէմիլ չէհրի 450 ղրչ. քիրալը ախշապ պիր պապ մէնզիլին բուլ հիսսէսի ։

. . 83 . . 1250 . . 800 . — Մէվլէվիխանէ գաբուսընտա Միրզա Ահէմ մահալլէսինտէ Մէվլէվիխանէ գաբուսը ճատտէսինտէ Հանիֆէ խաթունի վագըֆընտան Թէրպիէն 502 մէթրօ արսատա պիր գույույը միւշթէմիլ պիր գըթա պաղչէնին 12 հիսսէտէն 7 պուչուգ հիսսէսի մահլիւլ տէն վէ գուսսուրը տախի հիսսէի մահլիւլէ իլէ պէրապէր հիսսէտարը Թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունաճագըր ։

. . 21 . 2250 . . 1250. — Գալաթատա Հաճի Խաս. մահալլէսինտէ Մէյթէպ սոգաղընտա Հարէմէյն կէտիքքեաթընտան Թէրպիէն 95 մէթրօ արսատա 3 օտա վէ 30 մէթրօ համամ մահալլինի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ ֆուրուն կէտիկինին 120 սէհմտէն 15 սէհմի ։

. . 9 . . 150 —Զարշուի քեպիրտէ Գավուգճըլար սոգաղընտա Մոլլա Խօսրէվ վագըֆընտան չէհրի 60 բարա քիրալը պիր պապ գավուգճը տիւքքեանը միւլքինին սիւլիւսի ։

. . 11 . . 334 . . 300. — Պաղչէ գաբուսու խարիճինտէ Շէյխ Մէհմէտ Գիլյանի մահալլէսինտէ Խոճալը ճատտէսինտէ պիր պապ տիւքքեան միւլքինին սիւլիւս հիսսէսի ։

. . 44 . . 5000. — Քիւչիւք բազար գուրպինտէ Հօճա Խայրէտտին մահալլէսինտէ Լէպլէպիճի սոգաղընտա Մէհմէտ էֆ. վագըֆընտան Թէրպիէն 38 մէթրօ արսատա 2 օտա վէ պիր գույու վէ պիր սօֆա վէ պիր Թահթապօշը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ ։

. . 22. 24 . 4150 . . 2730. — Իւսքիւտարտա Տօվտու բաչա մահալլէսինտէ Պէօյիւք Համամ սոգաղընտա Էվգաֆ կէտիքքեաթընտան 4 օտա վէ 2 գույույը միւշթէմիլ Թէրպիէն 6020 մէթրօ վէ սէնէվի 5000 ղրուչ քիրալը պիր գըթա պօսթան կէտիկինին 120 սէհմտէն 8 սէհմիյլէ պիր սէհմինին բուլ հիսսէսի ։

. . 13 . . 833. — Սուլթան Սէլիմտէ Խաթիպ Մուսլիհէտտին մահալլէսինտէ Սագըզ աղաճը ճատտէսինտէ Շէյխ Վաֆա վագըֆընտան Թէրպիէն 5040 մէթրօ պիր գըթա պօսթանըն 12 հիսսէտէն պիր հիսսէսի ։

. . 17 . . 1666. — Սուլթան Սէլիմտէ Խաթիպ Մուսլիհէտտին մահալլէսինտէ Սագըզ աղաճը ճատտէսինտէ Շէյխ Վաֆա վագըֆընտան Թէրպիէն 3040 մէթրօ պիր գըթա պօսթանըն 6 հիսսէսինէն պիր հիսսէսի ։

. . 41 . 6000 . . 3700 — Պէշիկթաշտա Սինան բաշա մահալլէսինտէ Պէշիկթաշ ճատտէսինտէ Սուլթան Մահմուտ խան վագըֆընտան Թէրպիէն 6 մէթրօ 8 սանթիմ վէ չէհրի 90 ղրուչ քիրալը քեարկիր պիր պապ ճանավ տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի ։

. . 97 . . . 2000 . . 1000 . — Գալաթա գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Սէյիտ տիւ... սոգաղընտա Թէրպիէն 31 մէթրօ Մահմուտ աղա վագըֆընտան մուղատաէլէ մէնզիլ վէ էլէմ վալոքա գահվէ տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի ։

. . 419 . . 300 . . 200. — Հասքէօյ գաբուսընտա Համզա ճատտէսինտէ սէնէվի 120 ղրուչ քիրալը պիր պապ տիւքքեան միւլքինին բուլ հիսսէսի ։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իլք հիզատա պուլունան րագամլար մահլիւլաթըն նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուհամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։

ՍԷՅՏԷԼ ՎԷ ՆԱՈՒՄԱՆ

ՍԱՔՍՕՆԻԱՏԱ ՏՐԷԶՏԷ

Էվրօպատա տիւշ մաքինասը իմալ իտէն էն պէօյիւք ֆապրիգա.

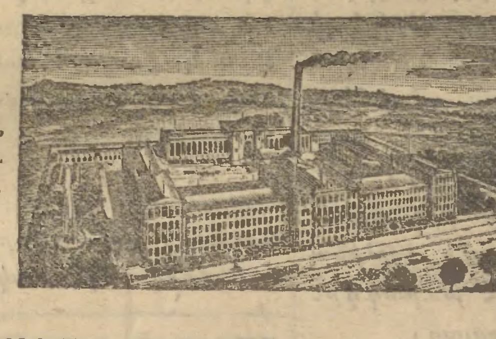

«Օրիժինալ Սագսոնիա Րէճիա» իւնվանը էն մէչհուր էլ մաքինասըն ֆապրիգատօրլարը .

ԵԷՆԻ ՈՒՍՈՒԼ . ԵԷՆԻ ՈՒՍՈՒԼ . ԵԷՆԻ ՈՒՍՈՒԼ .

Ֆամիլեալար իչիւն էլ վէ այագ մաքինալարը .

ՆՈՒՄԱՆ մաքինասը **B**

Մօտիսթրա վէ թէրզիլէր իչիւն մաքինալար .

Պու մաքինանըն գուլլանըլմասը կէնիչ մահալ պուլունտուղը կիպի, հէր նէվի տիքիշ իչիւն էլվէրիշլի ու էտէվաթը, վէ գույաճա բէք միւքէմմէլ .

Խարմագ լէչին պիր տէ... լէթը մախսուսէսի տըր .

Պու մաքինա իչիւն իւննէանըն հէր մէմէքէթինտէ իթթիխազ էտիլմիշ տըր .

Զէյլ — Պ . ՄԻՒՔԷՄՄԷԼԻՅԷԹԻ կէօրմէքսիզին տիքիշ մաքինասը սաթըն ալմայընըզ .

ՖԱԲՐԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍԸ — ԽՈՒՍՈՒՍԻ ՄԷՃՃԱՆԷՆ ԷՕՅՐԷԹԻԼԻՐ. — ՖԱԲՐԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍԸ

ORIGINAL SAXONIA REGIA — SEIDEL & NAUMANN. DRESDEN.

	Ղ.
Ֆամիլեալար իչիւն պութիւնիւ բա ալէթի	75
Թէրզիլէր իչիւն պութիւնիւ բա ալէթի	125

MACHINE NAUMANN — SEIDEL & NAUMANN. DRESDE.

Թիւրքիա վէ Պուլկարիստան իչիւն մէմուր վէ տէբօզիթօ, Սթամպօլտա Հաճօբուլօ խանընտա 17 նումէրօտա

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

Տաիմի սուրէթտէ միւթէնէվվի ... իւզրէ **1500** մաքինա հազըրտա պուլունըր .